

Füzesgyarmat Város

Integrált Településfejlesztési Stratégiája

Füzesgyarmat, 2017.

1. KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI.....	3
1.1. A STRATÉGIAI FEJLESZTÉSI CÉLOK MEGHATÁROZÁSA	3
1.1.1. Füzesgyarmat város alapvető célkitűzései, jövőképe.....	3
1.1.2. A regionális fejlesztési célok alapján megfogalmazott, stratégiai célok elérését szolgáló tematikus és területi célok Füzesgyarmaton	5
1.2. A TEMATIKUS ÉS A TERÜLETI CÉLOK RÉSZLETES BEMUTATÁSA	7
1.2.1. Tematikus célok részletes kifejtése	7
1.2.2. Területi célok	11
1.2.3. A stratégiai célokhoz kapcsolódó indikátorok	12
2. A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK.....	18
2.1. AKCIÓTERÜLETEK KIJELÖLÉSE, A KIJELÖLÉS ÉS A LEHATÁROLÁS INDOKLÁSÁVAL	18
2.1.1. Városközponti funkciót erősítő akcióterület.....	20
2.1.2. Turisztikai és rekreációs funkciót erősítő akcióterület (Strandövezet)	20
2.1.3. Lakófunkciót és humán szolgáltatást erősítő akcióterület (Sársziget és Naggygyep).....	21
2.1.4. Gazdasági funkciót bővítő akcióterület - fejlesztési gócpontok	22
2.2. AZ EGYES AKCIÓTERÜLETEKEN A MEGVALÓSÍTÁSRA KERÜLŐ FEJLESZTÉSEK ÖSSZEFOGLALÓ JELLEGŰ BEMUTATÁSA, A FEJLESZTÉSEK ÜTEMEZÉSE	22
2.3. A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI AKCIÓK ÖSSZEHANGOLT, VÁZLATOS PÉNZÜGYI TERVE.....	30
2.4. AZ AKCIÓTERÜLETEKEN KÍVÜL VÉGREHAJTANDÓ, A TELEPÜLÉS EGÉSZÉ SZEMPONTJÁBÓL JELENTŐS FEJLESZTÉSEK ÉS EZEK ILLESZKEDÉSE A STRATÉGIA CÉLJAIHOZ	36
3. ANTI-SZEGREGÁCIÓS PROGRAM (AMENNYIBEN A TELEPÜLÉSEN TALÁLHATÓ SZEGREGÁLT VAGY SZEGREGÁCIÓVAL VESZÉLYEZTETETT TERÜLET).....	38
3.2. A FEJLESZTÉSEK SZEGREGÁCIÓS HATÁSÁNAK KIVÉDÉSÉRE HOZOTT INTÉZKEDÉSEK	46
3.3. A SZEGREGÁCIÓT OKOZÓ FOLYAMATOK MEGVÁLTOZTATÁSÁRA, HATÁSUK MÉRSÉKLÉSÉRE TEENDŐ INTÉZKEDÉSEK	46
4. A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI	48
4.1. KÜLSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEK (A STRATÉGIA ILLESZKEDÉSE A TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖKHÖZ, AZ ÁGAZATI STRATÉGIÁKKAL, AZ ÖNKORMÁNYZAT GAZDASÁGI PROGRAMJÁVAL, A TELEPÜLÉSI KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAMMAL ÉS MÁS KÖRNYEZETVÉDELMI TERVEKKEL, A TERÜLETFEJLESZTÉSI TERVDOKUMENTUMOKKAL, VÉDETTSÉGEKKEL VALÓ ÖSSZHANG BEMUTATÁSA).....	48
4.1.1. Az önkormányzat gazdasági programjában szereplő célokkal való összhang.....	48
4.1.2. Helyi esélyegyenlőségi programhoz való illeszkedés.....	49
4.1.5. Illeszkedés az országos és megyei területfejlesztési tervdokumentumokhoz	50
4.2. BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEK (A CÉLOK LOGIKAI ÖSSZEFÜGGÉSEI, A HELYZETÉRTÉKELÉSBEN BEAZONOSÍTOTT PROBLÉMÁKRA AD-E MEGOLDÁST, A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTHATÓSÁGA, A CÉLOK MEGVALÓSÍTÁSA ÉRDEKÉBEN TERVEZETT TEVÉKENYSÉGEK EGYMÁSRA GYAKOROLT HATÁSA).....	56
5. A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTHATÓSÁGÁNAK FŐBB KOCKÁZATAI	62
6. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS NYOMON KÖVETÉSE	68
6.1 A CÉLOK ELÉRÉSÉT SZOLGÁLÓ FEJLESZTÉSI ÉS NEM BERUHÁZÁSI JELLEGŰ ÖNKORMÁNYZATI TEVÉKENYSÉGEK	68
6.2. AZ INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA MEGVALÓSÍTÁS SZERVEZETI KERETEINEK MEGHATÁROZÁSA.....	68
6.3. TELEPÜLÉSKÖZI KOORDINÁCIÓ MECHANIZMUSAI, EGYÜTTMŰKÖDÉSI JAVASLATOK	72
6.4. MONITORING RENDSZER KIALAKÍTÁSA (OUTPUT ÉS EREDMÉNYINDIKÁTOROK MEGHATÁROZÁSA AZ EGYES AKCIÓTERÜLETI BEAVATKOZÁSOKRA ÉS AZ INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA INTÉZKEDÉSEIRE, AZOK MÉRÉSI MÓDJÁNAK, GYAKORISÁGÁNAK RÖGZÍTÉSE; A MONITORING RENDSZER MŰKÖDTETÉSI MECHANIZMUSÁNAK MEGHATÁROZÁSA)	72

1. KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI

1.1. A stratégiai fejlesztési célok meghatározása

A település átfogó fejlesztését szolgáló célok meghatározása során a regionális, nemzeti, közösségi szintű fejlesztési ajánlásokat, valamint az átfogó fejlesztéspolitikai célokat vettük figyelembe. Az ITS céljai úgy kerültek megfogalmazásra, hogy összhangban legyenek a város jövőképeivel. Az ITS átfogó célja a jövőkép rövid, értékvalasztáson alapuló megfogalmazása.

A célok meghatározása során kiemelt figyelmet fordítottunk arra, hogy kerüljenek kijelölésre azok a komplex, városfejlesztési projektek, amelyek majd a 2014-2020-as programozási időszakban kerülhetnek támogatásra, amennyiben azokra forrás biztosítható.

A város egészére vonatkozó tematikus célok a város egészére vonatkozó helyzetértékelésből, a városrészi célok a városrészi szintű helyzetértékelésből kerültek levezetésre, a helyzetértékelés során beazonosított problémák leküzdésére vagy főlészámolásra, vagy az azonosított lehetőségek kihasználására vonatkoznak, az erősségekre, mint erőforrásokra építve.

Füzesgyarmat város jelenlegi és tervezett gazdasági potenciálja, kompetenciái, funkciói miatt az EU 2020 Stratégia és a régió fejlesztési célkitűzéseivel szinkronizált jövőképpel és stratégiával kell, hogy rendelkezzen.

A **Dél-alföldi Operatív Program** jövőképe, hogy a régió váljon a „tudás és egészség régiójává” az Európai Unió átlagához ütemesen felzárkózó Magyarországon. Ehhez kapcsolódóan az átfogó cél a fenntartható növekedés biztosítása, a foglalkoztatás bővítése, valamint a területi különbségek kiegyenlítése.

A Dél-alföldi Operatív program specifikus céljai:

- *A regionális gazdaság erősítése és versenyképességének növelése, az innováción alapuló gazdasági szerkezetváltás elősegítése*
- *A lakosság életkörülményeit meghatározó települési, környezeti állapot javítása a régió kohéziójának erősítése érdekében*

1.1.1. Füzesgyarmat város alapvető célkitűzései, jövőképe

A jövőkép a település adottságaira épülő, az önkormányzat fejlesztési szándékait megfogalmazó, a fejlődés irányait és prioritásait, valamint stratégiáját megjelölő hosszú távú célrendszer. A településfejlesztési stratégiában olyan célok kerülnek megfogalmazásra, melyek előre vetítik a város kiegyensúlyozott fejlődésének, fejlesztésnek lehetőségét.

A jövőkép, az erre épülő stratégiai és konkrét célokkal szemben elvárás, hogy a város jellemző, egyedi társadalmi, gazdasági és földrajzi környezetéből következő lehetőségek, kényszerítő körülmények és belső erőforrások által meghatározott adottságokra építve vonzó, reális fejlettségi állapotot fogalmazzon meg.

Füzesgyarmat földrajzi elhelyezkedése és természeti-gazdasági adottságai alapján a város fejlesztési elképzeléseit a meglévő gazdasági potenciál megerősítésére, a turisztikai potenciál kihasználására, térségben betöltött szerepkör megerősítésre kell felépítenie.

Az elérendő cél érdekében fontos térségfejlesztési erő, hogy az azonos érdekeltségű, adottságú, helyzetű, piaci pozíciójú önkormányzatok, gazdasági társaságok, társadalmi és más szervezetek a hosszú

távú célkitűzéseken alapuló fejlesztéseiket egymás szándékát erősítő, azt nem zavaró, nem gátló módon a térség kiegyensúlyozott fejlődése érdekében együttműködés keretében végezzék.

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia elkészítésének alapját képezi a város képviselőtestületének 10/2013 (II.14.) számú határozatával elfogadott Integrált Városfejlesztési Stratégia, valamint a 2015-ben elfogadott Gazdaságfejlesztési Program.

Füzesgyarmat Város jövőképe, átfogó célja

A város lakói számára minőségi életfeltételek biztosítása, a lakosság igényeit és szükségleteit figyelembe vevő társadalmi és gazdasági fejlesztések megvalósításán keresztül.

A város őrizze meg egyedi arculatát, hagyományaira építve bővítse városi funkcióit, a lakosság életkörülményei és megélhetési lehetőségei javuljanak, mindehhez biztonságos és egészséges városi környezet álljon rendelkezésükre.

A város a jövőkép megvalósítása érdekében a **négy alapvető, stratégiai célt** fogalmaz meg:

1. stratégiai cél: Helyi gazdaság fejlesztése, foglalkoztatás bővítése – A város egyik legfontosabb célja, hogy a helyi potenciális munkaerő foglalkoztatása érdekében összehangolt programok valósuljanak meg a városban.

A város gazdaságfejlesztési elképzeléseinek realizálását a városban működő vagy letelepedni szándékozó kis- és középvállalkozások megerősítésén keresztül érheti el. A városban olyan vonzó gazdasági környezetet kell létrehozni (Ipari Park fejlesztése, inkubátorház létrehozása), amely hosszú távon is hozzá tud járulni a helyi munkaerő foglalkoztatásához. A fejlesztés komplex módon csak úgy tud megvalósulni, ha a lakosság képzettsége a vállalkozások igényekhez igazodva, azt kiszolgálva fejlődik.

A város a jó adottságait kihasználva, támogatni kell a helyi mezőgazdaság feldolgozóiparban történő részvételét.

A település természetföldrajzi adottságaira alapozott, alternatív energiaforrásokat hasznosító Energia-Park létrehozása és működtetése szintén gazdaságfejlesztési potenciállal bír. Mindamelllett, hogy a város energiafüggségét csökkenti, a hozzá kapcsolódó innovatív elemekkel a település foglalkoztatásában is szerepet játszhat.

2. stratégiai cél: Minőségi élet feltételeinek javítása, „élhetőbb” város – A Füzesgyarmaton élők életkörülményeinek javítása, komfortérzetének növelése minőségi életfeltételek megteremtése és fenntartása.

A minőségi városi élet megteremtésének alapvető feltétele az infrastrukturális adottságok fejlesztése. Ez magába foglalja a városi alap-infrastruktúra fejlesztését, a közszolgáltatások minőségének és hozzáférhetőségének javítását, a helyi közlekedési, oktatási, gazdasági, szolgáltatói infrastruktúra fejlesztését, alapvető működési feltételek biztosítását. Az infrastruktúra fejlesztése érinti a gazdasági élet szereplőit, a városi lakosságot, valamint az idelátogatókat egyaránt. Az infrastrukturális háttér fejlesztése az egész várost érinti, azaz minden városrészben is kiemelt fontosságú.

3. stratégiai cél: Turisztikai attrakciók, kulturális örökségek védelme, fejlesztése

Füzesgyarmat a gyógyturizmus/wellnesturizmus, lovas- és vadászturizmus területein rendelkezik kiemelkedő adottságokkal. A település a térség turisztikai központja, turisztikai szempontból megyei szinten is nagy jelentőséggel bír.

A turisztikai fejlesztések fő célterülete a Kastélypark Fürdő bővítése, amely komplexen kezelendő cél: magába foglalja a fürdő és környezetének fejlesztését, a kapcsolódó szolgáltatások fejlesztését, a fürdő szezonális jellegének megszüntetését.

A másik fő fejlesztendő terület a lovas- és vadászturizmus, rendezvények, attrakciók, versenyek megrendezésével turisztikai célterület kialakítása.

4. stratégiai cél: Energetikai korszerűsítések, megújuló energia használatának kibővítése

A város egyik legfőbb törekvése, hogy a város intézményeinek energiaellátását alternatív energiaforrások minél szélesebb körű bevonásával oldja meg. A város célja, hogy megfeleljen a horizontális szakmai célok mentén szerveződő, a környezetgazdálkodás, a megújuló energia hasznosítás, a hulladékgazdálkodás és a környezetvédelem területén működő klaszter elvárásainak, melynek alapító tagja.

1.1.2. A regionális fejlesztési célok alapján megfogalmazott, stratégiai célok elérését szolgáló tematikus és területi célok Füzesgyarmaton

TC I. A helyi adottságokra épülő gazdaságfejlesztés, a foglalkoztatottsági szint javítása

- TC I. 1. Üzleti infrastruktúra fejlesztése, vonzó infrastruktúrával rendelkező gazdasági környezet megteremtése
- TC I. 2. Mezőgazdasági termékek termékpályássá tétele, feldolgozottságuk növelése
- TC I. 3. Foglalkoztathatóság feltételeinek javítása, szociális foglalkoztatás elősegítése

TC II. Közlekedési feltételek fejlesztése

- TC II. 1. Közösségi közlekedés feltételeinek javítása
- TC II. 2. A város elérhetőségének javítása

TC III. A társadalmi kohéziót támogató településfejlesztés, közszolgáltatások infrastrukturális fejlesztése

- TC III. 1. Közösségi, városi funkciók bővítése, a szolgáltatások minőségének és elérhetőségének javítása
- TC III. 2. Lakhatási feltételek javítása
- TC III. 3. Leromlott városi területek rehabilitációja
- TC III. 4. Vonzó városi környezet kialakítása

TC IV. Turisztikai potenciál erősítése

- TC IV. 1. Gyógyvízzel kapcsolatos szolgáltatások fejlesztése, innovatív egészségturizmus
- TC IV. 2. Hagyományokra épülő turisztikai attrakciók (lovas- és vadászturizmus) fejlesztése
- TC IV.3. Kereskedelmi szálláshelyek fejlesztése
- TC IV. 4. Turisztikai szolgáltatások egységes fejlesztése, turisztikai marketing

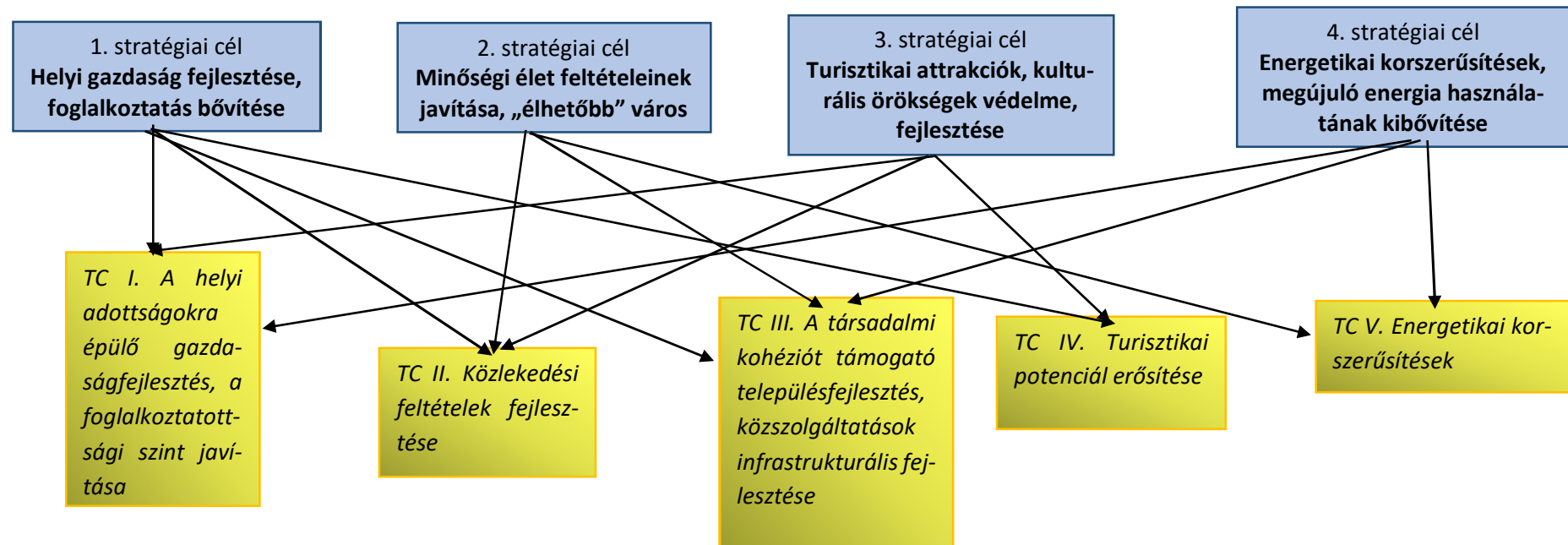
TC V. Energetikai korszerűsítések

- TC V. 1. Középületek energiahatékonyságának növelése
- TC V. 2. A település földrajzi adottságaira épülő megújuló energia hasznosítása

Füzesgyarmat Város jövőképe, átfogó célja

A város lakói számára minőségi életfeltételek biztosítása, a lakosság igényeit és szükségleteit figyelembe vevő társadalmi és gazdasági fejlesztések megvalósításán keresztül.

A város őrizze meg egyedi arculatát, hagyományaira építve bővítse városi funkcióit, a lakosság életkörülményei és megélhetési lehetőségei javuljanak, mindehhez biztonságos és egészséges városi környezet álljon rendelkezésükre.

1.2. A tematikus és a területi célok részletes bemutatása

Az ITS célrendszere a helyzetelemzésben feltárt jelenségekre, trendekre és tendenciákra épül. A város egészére vonatkozó stratégiai, tematikus célok a városi szinten elvégzett helyzetelemzésen alapuló helyzetértékelésből vezethetők le.

A hosszú távú célok elérése érdekében Füzesgyarmaton 5 tematikus cél került meghatározásra. A tematikus célok összhangban állnak a városi szintű helyzetelemzés főbb megállapításaival, illeszkednek az átfogó célhoz, annak elérését szolgálják.

1.2.1. Tematikus célok részletes kifejtése

TC I. A helyi adottságokra épülő gazdaságfejlesztés, a foglalkoztatottsági szint javítása

A megalapozó tanulmányrész vonatkozó fejezeteiben is megállapításra került, hogy Füzesgyarmaton meghatározó részben a közép- és kisvállalkozások túlsúlya jellemző, az ipari termelés jelen van. Meghatározók a város életében a mezőgazdasági vállalkozások, főleg állattenyésztéssel foglalkoznak. A város tőkebevonó képessége a vállalkozások mértékénének és profiljának megfelelő.

A város célja egyfelől megtartani a kialakult gazdasági stabilitást, valamint további fejlesztések révén kedvező gazdasági környezetet teremteni újonnan betelepülő vállalkozások számára. A város célja, hogy hosszútávon kiszámítható, jelentős iparűzési adót fizető, a helyi lakosok számára kiegyensúlyozott, kiszámítható megélhetést biztosító vállalkozások működjenek a településen.

A városnak sikerül létrehozni az Ipari Parkját, amely nagyban hozzájárul a munkaerő megtartásához és ezáltal a jövedelemtermeléshez. Az Ipari park fejlesztése és az inkubátorház kialakítása nagyban hozzájárul az új munkahelyek létesítéséhez, helyi munkaerő foglalkoztatásához.

A területhasználatban a táj- és környezetalakításban, így a város jövőjében a mezőgazdaságnak továbbra is nagy szerepe lesz, tekintettel adottságaira. A város életében továbbra is meghatározó lesz az állattenyésztés, további cél a termékek feldolgozottságának növelése, a piacra jutás feltételeinek megteremtése. A jó minőségű mezőgazdasági termékek jobb áron eladhatók, ha magasabb hozzáadott értéket képviselnek, valamilyen szintű feldolgozások átesnek. A város törekszik arra, hogy a támogassa a helyi adottságokra alapuló mezőgazdasági vállalkozások termékpályássá tételét, a tömeges foglalkoztatás és a magasabb jövedelemnövekedés érdekében.

Részcélok	Intézkedések
<i>TC I. 1. Üzleti infrastruktúra fejlesztése, vonzó infrastruktúrával rendelkező gazdasági környezet megteremtése</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Inkubátorház kialakítása, bővítése ▪ Vállalkozások betelepítésére alkalmas térségi ipari park fejlesztése
<i>TC I. 2. Mezőgazdasági termékek termékpályássá tétele, feldolgozottságuk növelése</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Piac tér felújítása, helyi termék centrum kialakítása ▪ Élelmiszer feldolgozó üzem létesítése ▪ Diófeldolgozó üzem létesítése ▪ Húsfeldolgozó üzem létesítése

<p><i>TC I. 3. Foglalkoztathatóság feltételeinek javítása, szociális foglalkoztatás elősegítése</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Non-profit szervezetek foglalkoztatási programjainak támogatása ▪ Szociális foglalkoztatás elősegítése ▪ Megfelelő számú és minőségű munkahelyteremtés
---	--

TC II. Közlekedési feltételek fejlesztése

A megközelíthetőségnek, a közlekedési infrastruktúra fejlettségének meghatározó szerepe van a település kapcsolataiban, a más területekhez való integrálódásában. A város a főutaktól messze fekszik, a városba bevezető utak és a városi utak minősége is kifogásolható. A város közlekedési peremhelyzetén a városba vezető utak felújítása, a forgalomterheltség csökkentésén elkerülő út építése segíthet. A belterületi utak minőségének javítása, a szilárd útburkolattal nem rendelkező utak pormentesítése folyamatos gondozást igényel. A város már eddig is nagy hangsúlyt fektetett a közösségi közlekedés és kerékpáros közlekedés feltételeinek fejlesztésére.

A város a térségen, a megyén belül az egyik legjelentősebb turisztikai szerepet tölti be. A város gazdaságfejlesztési és turizmusfejlesztési célkitűzéseinek megvalósításában és sikerességében kulcselem a térségi közlekedési kapcsolatok fejlesztése.

Részcélok	Intézkedések
<p><i>TC II. 1. Községi közlekedés feltételeinek javítása</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kerékpáros hálózat és belterületi úthálózat fejlesztése ▪ Buszmegállók felújítása
<p><i>TC II. 2. A város elérhetőségének javítása</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A város közúti elérhetőségének minőségi javítása ▪ Elkerülő út építése

TC III. A társadalmi kohéziót támogató településfejlesztés, közszolgáltatások infrastrukturális fejlesztése

A városi funkciók bővítésének fontos eleme az Önkormányzat szerepének növelése a településfejlesztésben, a terület előkészítésben.

A városnak törekednie kell arra, hogy megtartsa a lakosságát azáltal, hogy olyan fejlesztési projekteket indít el, amelyek növelik a lakosok komfortérzetét (település-rehabilitáció), olyan intézkedéseket hoz a város vezetése, amelyek elősegítik és ösztönzik a helyi mikro- és kisvállalkozások megerősödését, a nagy- és középvállalkozások megtelepedését és megtartását. Azon túl, hogy az alapvető közszolgáltatások mindegyike elérhető a településen, bizonyos közösségi funkciók, városi funkciók fejlesztésre szorulnak.

A minőségi városi élet megteremtésének alapvető feltétele az infrastrukturális adottságok fejlesztése. Ez magába foglalja a városi alap-infrastruktúra fejlesztését, a közszolgáltatások minőségének és hozzá-

férhetőségének javítását, a helyi közlekedési, oktatási, gazdasági, szolgáltatói infrastruktúra fejlesztését, alapvető működési feltételek biztosítását. Az infrastruktúra fejlesztése érinti a gazdasági élet szereplőit, a városi lakosságot, valamint az idelátogatókat egyaránt.

A városnak figyelembe kell venni a városban végbemenő társadalmi változásokat, amelyek a fejlesztések tervezésekor vezérelvként kell, hogy megjelenjenek. A városban számolni kell a lakosság elöregedésével, amely hosszú távon a szociális és egészségügyi ellátórendszer infrastrukturális bővítését és a szolgáltatások minőségi fejlesztését vonja maga után. Ugyanakkor a városnak gondolnia kell a fiatal családok „megtartására”, azaz olyan vonzó feltételeket kell kialakítani számukra, amellyel megakadályozható vagy legalábbbi csökkenthető az elvándorlás mértéke, illetve csábítóan hat a betelepülni vágyók számára.

A város kulturális szerepének megtartásához fokozatosan kell gondoskodni a színvonal növeléséről. Az vonzó, lakosságmegtartó kisvárosi szerepkör betöltése érdekében szükséges az infrastrukturális elemek fejlesztése, és ezen túl olyan szolgáltatások megvalósítása, amely a kulturális szórakozási igényeket elégíti ki, helyi identitást erősítő közösségi élményekkel gazdagítja a helyi lakosságot.

A városban egy szegregált, és egy szegregációval veszélyeztetett terület került lehatárolásra. Az észlelhető problémák beazonosításra kerültek, fejlesztésük, a szegregáció mértékének csökkentése célzott programokkal elérhető.

Részcélok	Intézkedések
<i>TC III. 1. Közösségi, városi funkciók bővítése, a szolgáltatások minőségének és elérhetőségének javítása</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Egészségügyi ellátás fejlesztése ▪ Sokszínű közösségi és kulturális élet biztosítása ▪ Szociális ellátás fejlesztése és társadalmi befogadás elősegítése, idősek ellátásának fejlesztése ▪ A város közösségi tereinek megújítása, közösségi szolgáltató terek fejlesztése ▪ Közszolgáltatások infrastrukturális fejlesztése
<i>TC III. 2. Lakhatási feltételek javítása</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bérlakások építése ▪ Lakhatási programok bevezetése ▪ Betelepülés ösztönzése
<i>TC III. 3. Leromlott városi területek rehabilitációja</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Elhanyagolt városi területek és leromlással fenyegetett lakótelepek integrált, akcióterületen alapuló rehabilitációja ▪ Szegregálódó városi területek rehabilitációja ▪ Leszakadó társadalmi rétegek integrációja

<p><i>TC III. 4. Vonzó városi környezet kialakítása</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A település egyedi arculatának megőrzése, a településkép alakítása ▪ Városközpont esztétikai és közösségi funkció szerinti fejlesztése ▪ Megújuló energiaforrások hasznosítása ▪ Zöldfelületek növelése
---	--

TC IV. Turisztikai potenciál erősítése

A város idegenforgalma húzóágazatként jelenjen meg a település fejlődésében. A város idegenforgalma több bázisú kell, hogy legyen, a gyógyvíz meghatározó szerepe mellett a lovas és vadászturizmus szolgáltatásaival bővülve egy magas színvonalú, vonzó, egységes turisztikai kínálat kialakítása a cél.

A turizmusfejlesztésen belül prioritást élvez a gyógyturizmus, hiszen a további fejlesztések ösztönző hatással vannak a helyi szolgáltatási szektorra. A Kastélypark Fürdő bővítése komplexen kezelendő cél, magába foglalja a fürdő fejlesztést, minőségi szálláshelyek kialakítását, a strand környezetének fejlesztését, esztétikussá, vonzóvá tételét.

Az idegenforgalom fejlődésének nagy előnye, hogy külső és esetleges belső tartalékokból hozza létre a gazdasági növekedést. A város kevésbé feltárt, de az idegenforgalom számára meghatározó területeit és lehetőségeit ki kell hangsúlyozni, fejlesztésükre külön gondot kell fordítani.

Részcélok	Intézkedések
<p><i>TC IV. 1. Gyógyvízzel kapcsolatos szolgáltatások fejlesztése, innovatív egészségturizmus</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A fürdő városrész komplex fejlesztése ▪ A strandfürdő bővítése, gépészeti felújítása ▪ A gyógyvíz adottságok erőteljesebb kihasználása, versenytársaktól jelentősen megkülönböztető kínálat kialakítása
<p><i>TC IV. 2. Hagyományokra épülő turisztikai attrakciók (lovas- és vadászturizmus) fejlesztése</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Helyi és térségi rendezvények szervezése
<p><i>TC IV.3. Kereskedelmi szálláshelyek fejlesztése</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A Hotel Gara felújítása, szolgáltatásainak bővítése
<p><i>TC IV. 4. Turisztikai szolgáltatások egységes fejlesztése, turisztikai marketing</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A város turisztikai, idegenforgalmi, kulturális-oktatási, igazgatási adottságainak hasznosítása, célorientált fejlesztése ▪ Vonzerő és turisztikai szolgáltatások, fürdőterület fenntartható fejlesztése ▪ A turizmust kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése, kiépítése, turisztikai marketing-stratégia működtetése

TC V. Energetikai korszerűsítések

A város egyik legfőbb törekvése, hogy a város intézményeinek energiaellátását alternatív energiahordozók minél szélesebb körű bevonásával oldja meg. A település természetföldrajzi adottságai kedveznek a szél-és napenergia hasznosításnak, speciális adottsága miatt a termálvíz is jelentős szerepet képvisel. A városban működő, mezőgazdasági tevékenységet végző üzemek melléktermékeinek gazdaságos felhasználása a biogáz termelő üzem létrehozását teszi tehetővé.

A város célja, hogy megfeleljen a horizontális szakmai célok mentén szerveződő, a környezetgazdálkodás, a megújuló energia hasznosítás, a hulladékgazdálkodás és a környezetvédelem területén működő klaszter elvárásainak, melynek alapító tagja.

Részcélok	Intézkedések
<i>TC V. 1. Középületek energiahatékonyságának növelése</i>	<ul style="list-style-type: none"> A város által működtetett intézmények hőszigetelése, energetikai korszerűsítése
<i>TC V. 2. A település földrajzi adottságaira épülő megújuló energia hasznosítása</i>	<ul style="list-style-type: none"> Energetikailag függetlenebb, korszerű, alternatív energiát magas szinten, széles körben kihasználó város

1.2.2. Területi célok

A megfogalmazott tematikus célok közül területileg az alábbiak határolhatók le:

Tematikus cél	Kapcsolódó terület
<i>TC I. A helyi adottságokra épülő gazdaságfejlesztés, a foglalkoztatottsági szint javítása</i>	Fejlesztési elképzelések vonatkozásában elsősorban az Ipari Park területét foglalja magába.
<i>TC III. A társadalmi kohéziót támogató településfejlesztés, közszolgáltatások infrastrukturális fejlesztése</i>	A Városközpont városrész, Nagygyep és Sársziget fejlesztéseinek területe, ezekben a városrészekben található a városi szolgáltatások, valamint itt található a szegregátumok és szegregációval veszélyeztetett területek.
<i>TC IV. Turisztikai potenciál erősítése</i>	A tervezett beruházások elsősorban a Strandfürdő városrészt érintik.

A város szegregációs mutatói a 2001. évi állapothoz képest a 2011. évi népszámlálási adatok tükrében javultak. Figyelembe véve a város szociális mutatóit és társadalmi viszonyait, a város alapvető és tematikus céljaiba építetten foglalkozik a leromlott városi területek, szegregátumok fejlesztésével, a III. tematikus célon belül a *TC III. 3. Leromlott városi területek rehabilitációja* rész cél foglalkozik kifejezetten ezzel a területtel és fogalmaz meg intézkedéseket.

Mivel ezek a területileg is jól lehatárolható célok önálló tematikus célként is szerepelnek (nagyságuk, komplexitásuk indokolja) területi célként való ismételt kibontásuk nem szükséges.

További területi célok kijelölését, amelyek a stratégiai tervezés szempontjából relevánsak lennének, a város vezetése nem tartja indokoltnak.

1.2.3. A stratégiai célokhoz kapcsolódó indikátorok

Az Alapvető, hosszú távú célok elérése érdekében **négy tematikus cél** került megfogalmazásra, melyekhez további részcélokat rendeltünk. A tematikus célok egyes alapvető, hosszútávú célokhoz kapcsolódnak, a területi cél a Füzesgyarmaton található szegregátumok problémáit kívánja kezelni területi megközelítés alapján.

A beavatkozások megvalósulását várhatóan összességében az alábbi output indikátorok számszerűsítik. Az egyes beavatkozások vonatkozásában a releváns indikátorok körét, célértékeit és a célérés időpontját a projektszintű dokumentációk (ITP, megvalósíthatósági tanulmány, pályázati dokumentáció, stb.) definiálják a részletes műszaki tartalom ismeretében.

Az indikátorok mérésére kb. évenkénti rendszerességgel kerül sor, az operatív programokban meghatározott Indikátor definíciós adatlapokban előírt módszertan szerint (indikátor számítási módja, mutató forrása, stb.).

Stratégiai cél	Tematikus cél	Indikátor	Becsült érték	Adatforrás
Helyi gazdaság fejlesztése, foglalkoztatás bővítése – A város egyik legfontosabb célja, hogy a helyi potenciális munkaerő foglalkoztatása érdekében összehangolt programok valósuljanak meg a városban.	TC I. A helyi adottságokra épülő gazdaságfejlesztés, a foglalkoztatottsági szint javítása	A nem pénzügyi támogatásban részesülő vállalkozások száma	10 db	Önkormányzati adatszolgáltatás
		Támogatásban részesülő vállalkozások száma (OP szinten)	15 db	Önkormányzati adatszolgáltatás
		A fejlesztett vagy újonnan létesített iparterületek és ipari parkok területe	45000 m ²	Önkormányzati adatszolgáltatás
		A foglalkoztatási paktumok keretében munkaerő-piaci programokban résztvevők száma	100 fő	Önkormányzati adatszolgáltatás
		A foglalkoztatási paktumok keretében álláshoz jutók közül a támogatás után hat hónappal állással rendelkezők száma	10 fő	Önkormányzati adatszolgáltatás
		A foglalkoztatási paktumok keretében álláshoz jutók száma	15 fő	Önkormányzati adatszolgáltatás

Stratégiai cél	Tematikus cél	Indikátor	Becsült érték	Adatforrás
Minőségi élet feltételeinek javítása, „élhetőbb” város – A Füzesgyarmaton élők életkörülményeinek javítása, komfortérzetének növelése minőségi életfeltételek megteremtése és fenntartása.	<i>TC II. Közlekedési feltételek fejlesztése</i>	A felújított vagy korszerűsített utak teljes hossza	10 km	Önkormányzati adatszolgáltatás
		Kialakított kerékpáros barát települések vagy településrészek száma	1 db	Önkormányzati adatszolgáltatás
		Kialakított új, forgalomcsillapított övezetek száma	1 db	Önkormányzati adatszolgáltatás
		Kialakított kerékpárforgalmi létesítmények hossza	1 km	Önkormányzati adatszolgáltatás
		Közlekedésbiztonsági fejlesztést megvalósított települések száma	1	Önkormányzati adatszolgáltatás
		Napi utazások esetén fő közlekedési eszközként gyalogos, kerékpáros vagy közösségi közlekedési módot választók részaránya	50 %	Önkormányzati adatszolgáltatás

Stratégiai cél	Tematikus cél	Indikátor	Becsült érték	Adatforrás
Minőségi élet feltételeinek javítása, „élhetőbb” város – A Füzesgyarmaton élők életkörülményeinek javítása, komfortérzetének növelése minőségi életfeltételek megteremtése és fenntartása.	<i>TC III. A társadalmi kohéziót támogató településfejlesztés, közszolgáltatások infrastrukturális fejlesztése</i>	Integrált városfejlesztési stratégiákba bevont területek lakossága	640 fő	Önkormányzati adatszolgáltatás
		Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek	5 db	Önkormányzati adatszolgáltatás
		Városi területeken épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek	4 db	Önkormányzati adatszolgáltatás
		Bel- és csapadék-vízvédelmi létesítmények hossza	10 km	Önkormányzati adatszolgáltatás
		Megújult vagy újonnan kialakított zöldfelület nagysága	4000 m ²	Önkormányzati adatszolgáltatás
		Kialakított kerékpárforgalmi létesítmények hossza	1 km	Önkormányzati adatszolgáltatás
		Kialakított új, forgalomcsillapított övezetek száma	1 db	Önkormányzati adatszolgáltatás
		Fejlesztéssel érintett egészségügyi alapellátást nyújtó szolgálatok	1 db	Önkormányzati adatszolgáltatás
		Újonnan épített vagy felújított rendelők, tanácsadók száma	8 db	Önkormányzati adatszolgáltatás
		A fejlesztés révén létrejövő, megújuló szociális alapszolgáltatások száma	3 db	Önkormányzati adatszolgáltatás
Helyreállított lakóegységek városi területeken	10 db	Önkormányzati adatszolgáltatás		

Stratégiai cél	Tematikus cél	Indikátor	Becsült érték	Adatforrás
		Jobb egészségügyi szolgáltatásokban részesülő lakosság	5500 fő	Önkormányzati adatszolgáltatás
		Fejlesztéssel érintett egészségügyi alapellátást nyújtó szolgálatok (benne: házi orvos, házi gyermekorvos, fogorvosi, védőnői szolgálat és kapcsolódó ügyeleti ellátás, iskola-egészségügyi ellátás) száma	8 db	Önkormányzati adatszolgáltatás
		Fejlesztett, 3-6 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma (db)	234 db	Önkormányzati adatszolgáltatás
		A kormányzati, önkormányzati, ill. társadalmi partnerek vagy nem önkormányzati szervezetek által a HFS keretében tervezett és végrehajtott programok száma	25 db	Önkormányzati adatszolgáltatás
		Helyi társadalmi akciókban résztvevők száma	320 fő	Önkormányzati adatszolgáltatás
		A helyi társadalmi akciókba bevonás érdekében elért hátrányos helyzetű személyek száma	20 fő	
		Szociális célú városrehabilitációval érintett akcióterületen élő lakosság száma	640 fő	
		A közösségi, szabadidős, közszolgáltatást nyújtó terekkel és létesítményekkel való lakossági elégedettség (CLLD)	4 pont	Önkormányzati adatszolgáltatás
		A HFS végrehajtás keretében megújított közösségi tereket rendszeresen igénybe vevő lakosság aránya	75 %	Önkormányzati adatszolgáltatás

Stratégiai cél	Tematikus cél	Indikátor	Becsült érték	Adatforrás
Turisztikai attrakciók, kulturális örökségek védelme, fejlesztése	<i>TC IV. Turisztikai potenciál erősítése</i>	A természeti és a kulturális örökségnek, illetve látványosságoknak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése	5000 látogatás/év	Önkormányzati adatszolgáltatás
Energetikai korszerűsítések, megújuló energia használatának kibővítése	<i>TC V. Energetikai korszerűsítések</i>	A megújuló energiaforrásból előállított energiamennyiség	0,000265 PJ/év	Önkormányzati adatszolgáltatás
		Energiahatékonysági fejlesztések által elért primer energia felhasználás csökkenés	0,000564 PJ/év	Önkormányzati adatszolgáltatás
		A megújulóenergia-termelés további kapacitása	35 kW	Önkormányzati adatszolgáltatás
		Üvegházhatású gázok becsült éves csökkenése (tonna CO2 egyenérték)	3,22	Önkormányzati adatszolgáltatás
		A középületek éves primerenergia-felhasználásának csökkenése	1 GJ	Önkormányzati adatszolgáltatás

2. A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK

2.1. Akcióterületek kijelölése, a kijelölés és a lehatárolás indoklásával

Füzesgyarmat Város Önkormányzata helyzetfeltáró munkarészeinek összegzésében megtörtént a város helyzetének értékelése, beazonosításra került a város lehetőségei, problémái, és megfogalmazásra került az a kívánatos állapot, amelyben a város a lakossága számára még kedvezőbb feltételeket biztosít.

A városi szintű helyzetértékelésből levezetett, egymással összhangban lévő célok kijelölik azokat a fejlesztési területeket, amelyek középtávon a város részéről beavatkozásokat igényel, azaz a városfejlesztés gócpontjai, kiemelkedő fejlesztési részterületei. Az akcióterület azokat a területeket jeleníti meg, ahol az önkormányzat a fejlesztéseket illetően alapvetően befolyásoló pozícióban van, tehát közvetlen ráfordítással vagy más eszközzel vesz részt a fejlesztésben.

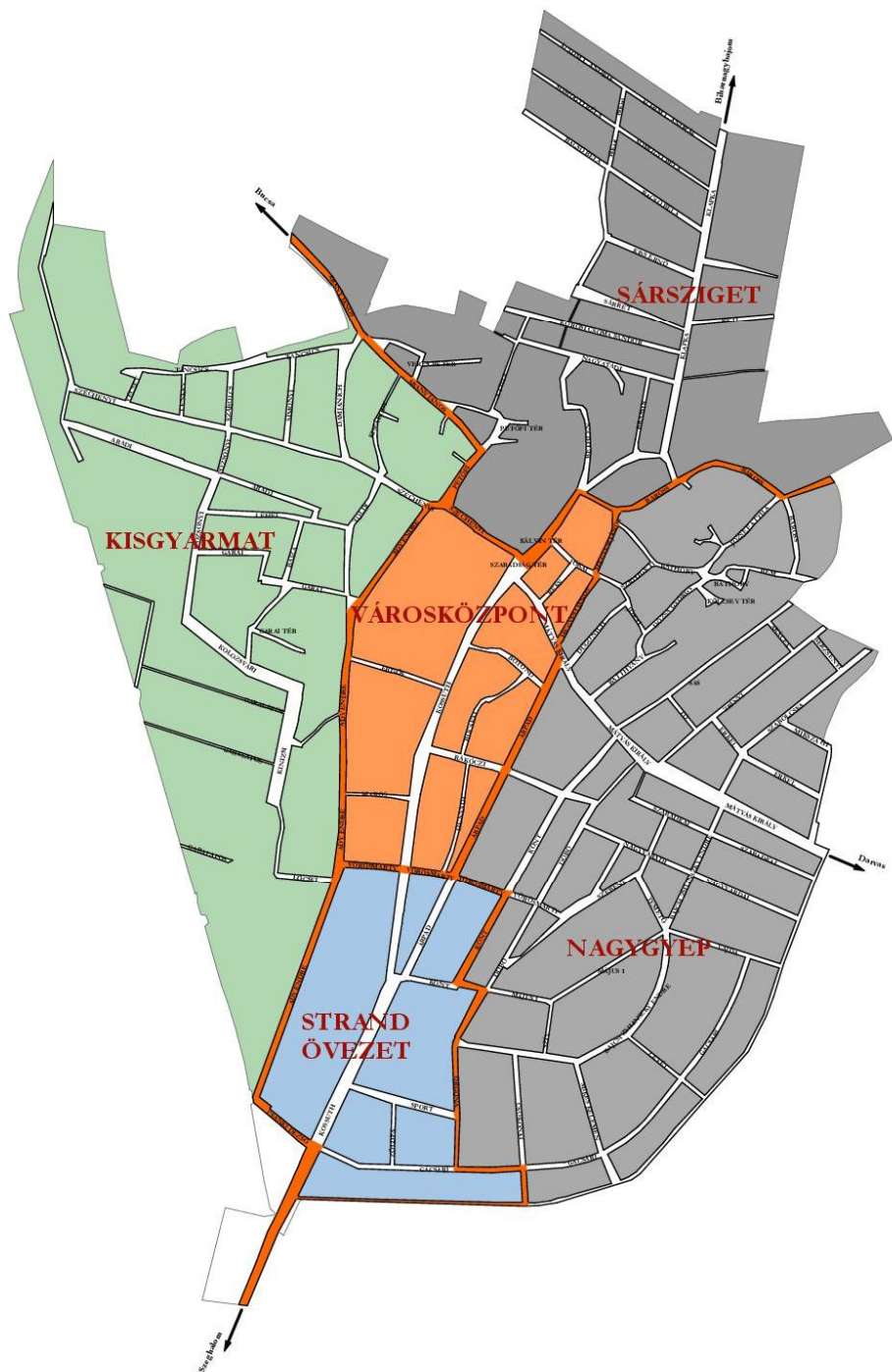
Az akcióterületek lehatárolása a városrészek funkciójából és a helyzetelemzés alapján indokolt fejlesztések jellegének megfelelően történt. Az akcióterületeket a város hosszú távú céljaival összhangban, funkcionálisan határoztuk meg. Egyes esetekben az akcióterület egy-egy városrészt fed le, mint a Városközpont (belvárosi funkció) vagy a Strandövezet (turisztikai és rekreációs funkció). Ahol a tervezett fejlesztés ezt indokolja, több városrész összevonásával alakítottuk ki az akcióterületet, mint a Sársziget és a Nagygyep esetében, ahol a szociális célú beavatkozások teszik ezt megalapozottá. A város fejlesztési elképzelései között markánsan van jelen a gazdaságfejlesztés, amit nem a városi szövetbe ágyazottan tervez megvalósítani, hanem a külterületeken, ebben az esetben nem lehet folytonos vonallal körbehatárolni a területet, hanem fejlesztési gócpontok kijelölése volt indokolt.

A fejlesztési elképzeléseknek megfelelően Füzesgyarmaton négy akcióterület azonosítható be:

1. **Városközponti funkciót erősítő akcióterület** (Városközpont városrész)
2. **Turisztikai és rekreációs funkciót erősítő akcióterület** (Strandövezet)
3. **Lakófunkciót és humán szolgáltatást erősítő akcióterület** (Sársziget és Nagygyep)
4. **Gazdasági funkciót bővítő akcióterület - fejlesztési gócpontok** (Külterületek)

A helyzetfeltáró munkarészben beazonosításra kerültek a városban található szegregátumok, amelyek a városi szövetbe ágyazottan helyezkednek el. A kialakult szegregátumok és szegregációval veszélyeztetett kisebb, de összefüggő településrészek a város lakosságának társadalmi szempontból hátrányos, nehezített helyzetű polgárait tömöríti. A város hosszú távú fejlődési elképzelései szempontjából fontos a társadalmi szolidaritás erősítése és a társadalmi leszakadás mértékének és veszélyének csökkentése. A szegregáció felszámolására azonban nem került kijelölésre akcióterület, a város ezt a problémát a többi fejlesztésbe ágyazottan kívánja kezelni.

Füzesgyarmat település városrészeinek lehatárolása

2.1.1. Városközponti funkciót erősítő akcióterület

A Városközponti funkciót erősítő akcióterület területileg megegyezik a Városközpont városrészszel. A városközpont fejlesztései a városi szövet megerősítését célozzák, olyan elképzelések, melyek hozzájárulnak a város gazdasági fejlődéséhez, a helyi társadalom megerősítéséhez, élénkítik társadalmi aktivitását, erősítik a belváros szerepkörét, vonzerejét.

A városnak ebben a részében található az önkormányzati intézmények, a közösségi és közszolgáltatási funkciót ellátó intézmények. A tervezett fejlesztések az egész lakosság életminőségére pozitív hatást tudnak gyakorolni.

Az akcióterület lehatárolása:

Ady Endre u. – Széchenyi u. – Kossuth u. – Baross u. – Hegyesi János u. – Árpád u. – Vörösmarty u.

Akcióterület jogosultságának igazolása:

A „Városközpont” akcióterület megfelel az alábbi kritériumoknak:

Az akcióterület a település közösségi-társadalmi és gazdasági súlyponti területe:

- ✓ Községi, közigazgatási vagy közszolgáltatási funkciót ellátó intézmények száma. (min. 3 db)

Intézmények

- Füzesgyarmat Önkormányzati Hivatal

Szociális és egészségügy

- Egészségügyi Központ

Közszolgáltatás

- Szeghalmi Rendőrkapitányság Füzesgyarmati Kirendeltsége
- Szeghalmi Járási Hivatal Füzesgyarmati Kirendeltsége

Kultúra

- Hegyesi János Városi Könyvtár és Közművelődési Intézmény
  - Községi Központ
- ✓ Kereskedelmi, szolgáltató és vendéglátóipari egységek, illetve üzleti szolgáltatóegységek (pl. pénzügyi) száma (min. 6 db):
    - Kereskedelmi üzletek száma 8 db
    - Vendéglátó egységek száma 3 db
    - Üzleti szolgáltatóegységek száma 5 db

2.1.2. Turisztikai és rekreációs funkciót erősítő akcióterület (Strandövezet)

A Strandövezet a város második központjának tekinthető, mert a nyári időszakban a városrész nagyobb hangsúlyt kap, az itt található fürdőnek köszönhetően. A helyzetértékelésben meghatározott városrész (Strandövezet) azonos a fejlesztési célterülettel, a teljes területét integrálja. A városrész és egyben fej-

lesztési funkcióját tekintve klasszikus turizmusfejlesztési célú akcióterület. A város fejlesztési elképzeléseiben az elmúlt tervezési időszakban is kiemelt szerepet játszott a Kastélyparkfürdő és az azt övező terület, mint turisztikai célpont, a városvezetés az elkövetkező tervezési időszakban is prioritásként kezeli.

Turisztikai és rekreációs funkciót erősítő akcióterület (Strandövezet) lehatárolása:

Ady Endre u. – Vörösmarty u. – Kont u. – Dobó u. – Orgona u. – belterületi határ

Akcióterület jogosultságának vizsgálata:

- ✓ A területen található a gyógyvízzel rendelkező Kastélyparkfürdő
- ✓ Szálláshelyek közül itt található: Füzes Panzió; Hotel Gara, Füzesgyarmati Thermálkemping, Kastélyfürdő Motel, Kiskastély Fogadó, Boróka ház
- ✓ Helyi építészeti értékkel bíró épületek: Szt. Erzsébet Képtár, a Katolikus Kápolna, a Volt gazdaság
- ✓ Közösségi funkciót szolgáló létesítmények: sportpálya, rendezvénytér, játszótér.
- ✓ Közösségi funkciót szolgáló létesítmények: Lázár Gyula Sporttelep, rendezvénytér, játszótér.

2.1.3. Lakófunkciót és humán szolgáltatást erősítő akcióterület (Sársziget és Nagygyep)

Az akcióterület leghangsúlyosabb funkciója a lakófunkció, a gazdasági, közösségi és humán funkciók a lakosság minél szélesebb körű kiszolgálását jeleníti meg, városrészi lehatárolását tekintve a Nagygyep és Sársziget városrészeket foglalja magába.

A város szerkezetéből adódóan a városrészek, így az akcióterületek határán fordulnak elő „funkciókeveredések”.

Az akcióterület fejlesztési céljai ennek megfelelően továbbra is azt a célt igyekeznek kielégíteni, hogy a lakosság minőségi életfeltételei javuljanak, az itt élők jussanak hozzá a minél magasabb színvonalú és minél szélesebb körű közösségi és humán szolgáltatásokhoz.

Külön fejlesztési akcióterületként való kijelölését a területen található szergerátumok és szegregációval veszélyeztetett területek megléte indokolja. A város fejlesztési elképzelései szerint fokozott figyelmet fordít a leszakadó városrészek reintegrációjára.

Az akcióterület határai: Arany János u. – Petőfi u. – Széchenyi u. - Hegyesi János u. – Árpád u. – Kont u. – Dobó u. – Orgona u. – belterületi határ

Akcióterület jogosultságának vizsgálata:

Bölcsőde, Óvodák

- Bölcsőde
- Lurkófalva Napközi Otthonos Óvodák

Oktatás, nevelés

- Központi Iskola

Szociális és egészségügy

- Egyesített Szociális Intézmények

Kereskedelem

- Városi piac

Hitélet

- Református Nagytemplom

Leszakadó városrészek

- szegregátum és szegregációval veszélyeztetett területek megléte

2.1.4. Gazdasági funkciót bővítő akcióterület - fejlesztési gócpontok

A gazdaságfejlesztési elképzelések Füzesgyarmaton belterületi és külterületen tervezett fejlesztéseket foglal magába. A tervezett gazdasági fejlesztések négy csoportba oszthatók: megújuló energia hasznosítása, ipari terület fejlesztése, mezőgazdasági beruházások, turisztikai beruházások.

A város kihasználja és fejlesztési a már meglévő ipari telehelyeit. A fejlesztések belterületen elsősorban Kisgyarmat városrészt érintik.

2.2. Az egyes akcióterületeken a megvalósításra kerülő fejlesztések összefoglaló jellegű bemutatása, a fejlesztések ütemezése

Városközponti funkciót erősítő akcióterület						
	Fejlesztés megnevezése	Projektgazda neve	Projekt rövid leírása	Év	Igényli-e a rendezési terv módosítását?	Előkészítettség szintje
1.	Egészségügyi Központ felújítása	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	Az EÜ Központ homlokzati és padlás hőszigetelése, akadálymentesítés, orvosi eszközök beszerzése	2018	nem	Előkészítés alatt
2.	Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	A Városháza és a Napközi konyha épületének hőszigetelése, vízszigetelése, homlokzati nyílászárók cseréje	2018	nem	Előkészítés alatt
3.	Városi Környezetjavító Fejlesztések Füzesgyarmaton	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	A városközpont parkosítása, az elektromos vezetékek föld alá helyezése, játszótér felújítás, könyvtár felújítása	2018	nem	Előkészítés alatt
4.	„Esély Otthon” program megvalósítása	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	A fiatalok számára bérlakásépítés, lakhatási támogatás és egyéb ösztönző rendszerek, programok képzések szervezése a településről történő elvándorlás megakadályozása érdekében.	2017	nem	Előkészítés alatt
5.	Napközi Konyha Felújítása	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	A Napközi Konyha épületének belső felújítása, lapos tető felújítása, energetikai korszerűsítés, mosdók felújítása	2018	nem	Előkészítés alatt
6.	Buszmegállók felújítása	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	A közösségi közlekedést szolgáló buszmegállók felújítása.	2020	nem	Előkészítés alatt
7.	Termálkút hasznosítása	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	A városközpontban lévő termálkút hasznosítása valósulna meg energiatermelés, fűtés céljára.	2019	nem	Előkészítés alatt
8.	Térségi együttműködés a humán kapacitások fejlesztéséért	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	A közszolgáltatásban és köznevelésben dolgozók humán erőforrás fejlesztése, helyi kapacitás kialakítása és fejlesztése a szolgáltatások biztosítása.	2019	nem	Előkészítés alatt
9.	Térségi együttműködés a humán szolgáltatások fejlesztéséért	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	A minőségi humán közszolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása érdekében a projektben résztvevő 5 településen élő lakosság és az ott található intézmények bevonásával szolgáltatásfejlesztés. A helyi esélyegyenlőségi programokban feltárt problémák	2019	nem	Előkészítés alatt

Városközponti funkciót erősítő akcióterület						
	Fejlesztés megnevezése	Projektgazda neve	Projekt rövid leírása	Év	Igényli-e a rendezési terv módosítását?	Előkészítettség szintje
			komplex, a helyi közösségekre és erőforrásokra alapuló kezelése, területi hatókörű fejlesztési programok megvalósításának támogatása.			
10.	Könyvtárfelújítás	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	A Városi Könyvtár felújítása, akadálymentesítése	2018	nem	Előkészítés alatt
11.	Helyi identitás és kohézió erősítése	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	Települési és térségi programok szervezése a helyi identitás és kohézió erősítése érdekében	2018	nem	Előkészítés alatt
12.	Szemléletformáló programok Füzesgyarmat településen	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	Szemléletformáló programok, akciók szervezése a településen	2018	nem	Előkészítés alatt
13.	Mentális egészségfejlesztési programok megvalósítása Füzesgyarmaton	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	Egészségfejlesztési programok megvalósítása	2018	nem	Előkészítés alatt

Turisztikai és rekreációs funkciót erősítő akcióterület (Strandövezet)						
	Fejlesztés megnevezése	Projektgazda neve	Projekt rövid leírása	Év	Igényli-e a rendezési terv módosítását?	Előkészítettség szintje
1.	Kastélyparkfürdő korszerűsítése és bővítése	Füzesgyarmat Város Önkormányzata Füzesgyarmat Kastélyparkfürdő Kft.	A meglévő strandfürdőben kiépítésre kerülne egy élménymedence csúszdákkal, a meglévő medencék gépészete pedig felújításra kerülne.	2018	nem	Előkészítés alatt
2.	Hotel Gara szolgáltatásainak fejlesztése	Füzesgyógy Kft.	A meglévő épület felújítása az épületben található szolgáltatások bővítése.	2018	nem	Előkészítés alatt
3.	Békés Megyei Hajnal István Szociális Szolgáltató Centrum bővítése	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	Az épület bővítése 290 m ² -rel, akadálymentes fürdővel, női és férfi wc-vel, nemenkénti fürdővel, fürdetőkkel, kazánházzal, közlekedő helyiségekkel és 4 db 30 m ² -es szobával.	2019	nem	Előkészítés alatt
4.	Katolikus templom felújítása	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	Az épület külső, belső felújítása.	2020	nem	Előkészítés alatt
5.	Tóprojekt – tó rehabilitációja	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	A település belterületén található víztározó medrének kotrása.	2020	nem	Előkészítés alatt
6.	Sárréti Komplex Turisztikai Központ létrehozása	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés	2019	nem	Előkészítés alatt

Lakófunkciót és humán szolgáltatást erősítő akcióterület (Sársziget és Naggyep)

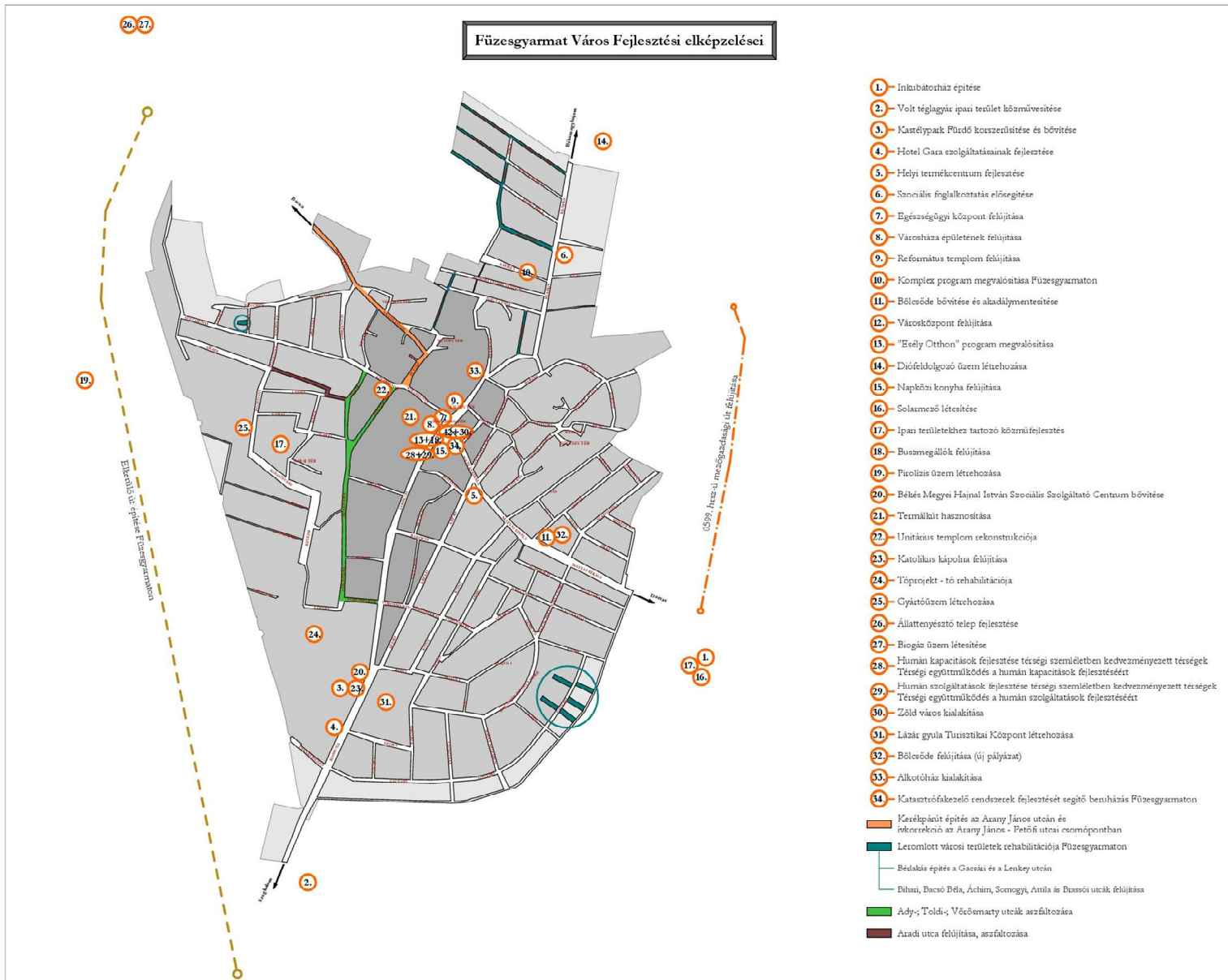
	Fejlesztés megnevezése	Projektgazda neve	Projekt rövid leírása	Év	Igényli-e a rendezési terv módosítását?	Előkészítettség szintje
1.	Piac felújítása	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	A település piacterének a felújítása	2018	nem	Előkészítés alatt
2.	Fenntartható települési közlekedés-fejlesztés Füzesgyarmaton	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	Kerékpárút építés Arany J. utcán és ívkorrekció az Arany J. Petőfi utcai csomópontban	2018	nem	Előkészítés alatt
3.	Szociális foglalkoztatás elősegítése	Ösvény Esélynövelő Alapítvány	Non profit szervezetek foglalkoztatásának elősegítése, a meglévő önkormányzati épület megvásárlása	2018	nem	Előkészítés alatt
4.	Református templom felújítása	Füzesgyarmati Református Egyházközség	A református templom épületének tetőfelújítás, tatarozás, vízszigetelés	2018	nem	Előkészítés alatt
5.	Komplex program megvalósítása Füzesgyarmaton	Füzesgyarmat Város Önkormányzata Ösvény Esélynövelő Alapítvány	A szociális városrehabilitációs feladatok elvégzése melletti un. soft programok megvalósítása	2018	nem	Előkészítés alatt
6.	Leromlott városi területek rehabilitációja Füzesgyarmaton	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	7 db bérlakás építése, aszfaltozás (Bihari u., Bacsó B. u, Áchim u., Somogyi u. Attila u, Brassói u.) és parkosítás.	2018	nem	Előkészítés alatt
7.	Bölcsőde bővítése, akadálymentesítése	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	A meglévő épület bővítése, hőszigetelése, akadálymentesítése az előírásoknak megfelelően.	2018	nem	Előkészítés alatt
8.	Alkotóház kialakítása	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	Alkotóház kialakítása a technika terem (Bethlen u.) helyén	2019	nem	Előkészítés alatt

Gazdasági funkciót bővítő akcióterület - fejlesztési gócpontok						
	Fejlesztés megnevezése	Projektgazda neve	Projekt rövid leírása	Év	Igényli-e a rendezési terv módosítását?	Előkészítettség szintje
1.	Füzesgyarmati Vállalkozói Park kialakítása	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	A meglévő önkormányzati ipari területeken inkubátorház létesítése, és a terület közművesítése	2020	nem	Előkészítés alatt
2.	Multifunkcionális Községi Központ építése a Sárréten	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	A korábbi Téglagyár területét az önkormányzat megvásárolja, az érintett területet közművesíti, úthálózattal látja el, valamint egy porta épületet és egy csarnokot hoz létre	2020	nem	Előkészítés alatt
3.	0599. hrsz-ú mezőgazdasági út felújítása	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	A 0599. hrsz-ú mezőgazdasági út mechanikai stabilizálása és kommunális traktor beszerzése	2018	nem	Előkészítés alatt
4.	Diófeldolgozó üzem létrehozása	Sárréti Minőség Kft.	Diófeldolgozó üzem létrehozása	2017	nem	Előkészítés alatt
5.	Solarmező létesítése	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	Füzesgyarmaton a Csák Tanyán lévő iparterületeken 450 kW teljesítményű naperőmű létrehozása.	2019	nem	Előkészítés alatt
6.	Ipari területekhez tartozó közműfejlesztés	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	A projekt keretében a Csák tanya és a Garai tér környéke is fejlesztésre kerülne.	2020	nem	Előkészítés alatt
7.	Elkerülő út építése Füzesgyarmaton	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	A város megközelíthetőségének javítása, ezáltal a gazdaság fellendítése.	2020	nem	Előkészítés alatt
8.	Pirolízis üzem létrehozása	Füzesgyarmat Város Önkormányzata Széchenyi István Tudományegyetem	A Széchenyi István Tudományegyetemmel együttműködve egy pirolízis tesztüzem létesítése, ahol az egyes hulladékfajták hőbontását, kapott eredmények összehasonlítását, a végtermék minták analitikai elemzését végeznék. A hőbontásból keletkezett energiát egyes vállalkozások hasznosítanák	2020	nem	Előkészítés alatt
9.	Gyártóüzem létrehozása	Scada Kft	Új gyártóüzem építése, ahhoz szükséges gépek, berendezések beszerzése.	2017	nem	Előkészítés alatt
10.	Állattenyésztő telep fejlesztése	Macskási Tejtermelő Zrt	Az állattenyésztő telepen szerves trágyatároló, szénatároló kialakítása, hosszabb távú tervek szerint keverőüzem létesítése. Ezen fejlesztésekhez gépek, berendezések beszerzése.	2020	nem	Előkészítés alatt

Gazdasági funkciót bővítő akcióterület - fejlesztési gócpontok						
	Fejlesztés megnevezése	Projektgazda neve	Projekt rövid leírása	Év	Igényli-e a rendezési terv módosítását?	Előkészítettség szintje
11.	Biogázüzem létesítése	Macskási Tejtermelő Zrt. Füzes-Biogáz Kft.	Füzesgyarmat 0748/8 hrsz.-ú ingatlanon létesülne 1 MW teljesítményű biogázos villamos kiserőmű valamint kiszolgáló építményeinek megvalósítása.	2020	nem	Előkészítés alatt

Az akcióterületeken kívül végrehajtandó, a település egésze szempontjából jelentős fejlesztések						
	Fejlesztés megnevezése	Projektgazda neve	Projekt rövid leírása	Év	Igényli-e a rendezési terv módosítását?	Előkészítettség szintje
1.	Ady-Toldi-Vörösmarty M. utcák aszfaltozása	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	A város belterületén elhelyezkedő három összefüggő utca (Ady E-; Toldi-; Vörösmarty utca) meglévő burkolatának megerősítése, valamint szélesítése. A burkolat felújítása mellett a meglévő ivóvízhálózat is korszerűsítésre kerül, mely javítja a víz minőségét, és biztonságosabbá teszi a már elöregedett hálózatot.	2018	nem	Előkészítés alatt
2.	Unitárius templom rekonstrukciója	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	Az épület külső, belső felújítása.	2020	nem	Előkészítés alatt
3.	Aradi utca felújítása, aszfaltozása	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	Az Aradi utca útburkolatának aszfaltozása	2020	nem	Előkészítés alatt
4.	Katasztrófakezelő rendszerek fejlesztését segítő beruházás Füzesgyarmaton	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	1 db JCB kotró-rakodógép és 1 db tűzoltó autó beszerzése	2019	nem	Előkészítés alatt
5.	Füzesgyarmat 1. öblözet csapadékvíz elvezetésének rekonstrukciója	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	Füzesgyarmat, 1. számú öblözetének rekonstrukciója	2019	nem	Előkészítés alatt

Füzesgyarmat Város Fejlesztési elképzelései

2.3. A településfejlesztési akciók összehangolt, vázlatos pénzügyi terve

A költségbecslés elkészítésének célja, hogy a rendelkezésre álló információk alapján megítélhető legyen, hogy az egyes fejlesztések nagyságrendileg mekkora közcélú ráfordítást igényelnek.

A becslés során figyelembe veszi:

- ✓ az önkormányzati városfejlesztés kiadásait
- ✓ a közvetlen városfejlesztési bevételeket
- ✓ a magánbefektetők reálisan tervezhető, esetleges fejlesztéseit (településfejlesztési megállapodások, tervalku előrevetíthető eredményei alapján)

A források becslését az alábbi felosztásban végeztük el:

- ✓ önkormányzat saját forrásai
- ✓ közszférából érkező külső források (vissza nem térítendő, visszatérítendő, kedvezményes fejlesztési hitelek)
- ✓ egyén magánforrások

A fejlesztések tervezése során a 2014-2020. programozási időszak tervezési irányait és lehetőségeit vettük figyelembe. Az egyes projekteket megfeleltettük az 2014-2020 kohéziós politika beruházási prioritásaival, megjelölve a várható támogatási alapot.

A költségek megadásakor becsült költségekkel kalkulálunk, abból adódóan, hogy a fejlesztési elképzelések előkészítettségi foka számos esetben alacsony, a pontos műszaki tartalom nem ismert pontosan, így a megadott adatok nem tekinthetők kötelezettségvállalásnak.

Városközponti funkciót erősítő akcióterület				
	Fejlesztés megnevezése	Projektgazda neve	Költségigény	Fejlesztés forrása
1.	Egészségügyi Központ felújítása	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	65.000.000.-	TOP
2.	Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	143.000.000.-	TOP
3.	Városi Környezetjavító fejlesztések Füzesgyarmaton	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	300.000.000.-	TOP; EFOP
4.	„Esély Otthon” program megvalósítása	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	100.000.000.-	EFOP
5.	Napközi Konyha Felújítása	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	90.000.000.-	VP
6.	Buszmegállók felújítása	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	10.000.000.-	TOP
7.	Termálkút hasznosítása	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	1.500.000.000.-	TOP
8.	Térségi együttműködés a humán kapacitások fejlesztéséért	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	200.000.000.-	EFOP
9.	Térségi együttműködés a humán szolgáltatások fejlesztéséért	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	200.000.000.-	EFOP
10.	Könyvtárfelújítás	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	50.000.000.-	EFOP, TOP
11.	Helyi identitás és kohézió erősítése	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	40.000.000.-	TOP
12.	Szemléletformáló programok Füzesgyarmat településen	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	5.000.000.-	KEHOP
13.	Mentális egészségfejlesztési programok megvalósítása Füzesgyarmaton	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	40.000.000.-	EFOP
Városközponti funkciót erősítő akcióterület fejlesztése összesen			2.743.000.000.-	

Turisztikai és rekreációs funkciót erősítő akcióterület (Strandövezet)				
	Fejlesztés megnevezése	Projektgazda neve	Költségigény	Fejlesztés forrása
1.	Kastélyparkfürdő korszerűsítése és bővítése	Füzesgyarmat Város Önkormányzata Füzesgyarmat Kastélyparkfürdő Kft.	450.000.000.-	----
2.	Hotel Gara szolgáltatásainak fejlesztése	Füzesgyógy Kft.	300.000.000.-	GINOP projektek
3.	Békés Megyei Hajnal István Szociális Szolgáltató Centrum bővítése	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	80.000.000.-	TOP
4.	Katolikus templom felújítása	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	10.000.000.-	TOP, HuRo, VP
5.	Tóprojekt – tó rehabilitációja	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	40.000.000.-	TOP
6.	Sárréti Komplex Turisztikai Központ létrehozása	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	54.000.000.-	TOP
Turisztikai és rekreációs funkciót erősítő akcióterület (Strandövezet) fejlesztése összesen			934.000.000.-	

Lakófunkciót és humán szolgáltatást erősítő akcióterület (Sársziget és Nagygyep)				
	Fejlesztés megnevezése	Projektgazda neve	Költségigény (Ft)	Fejlesztés forrása
1.	Piac felújítása	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	40.000.000.-	TOP gazdaságfejlesztési projektek; VP
2.	Fenntartható települési közlekedésfejlesztés Füzesgyarmaton	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	400.000.000.-	TOP Közlekedésfejlesztés
3.	Szociális foglalkoztatás elősegítése	Ösvény Esélynövelő Alapítvány	250.000.000.-	TOP Helyi foglalkoztatási kezdeményezések
4.	Református templom felújítása	Füzesgyarmati Református Egyházközség	50.000.000.-	VP
5.	Komplex program megvalósítása Füzesgyarmaton	Füzesgyarmat Város Önkormányzata Ösvény Esélynövelő Alapítvány	50.000.000.-	TOP
6.	Leromlott városi területek rehabilitációja Füzesgyarmaton	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	300.000.000.-	TOP
7.	Bölcsőde bővítése, akadálymentesítése	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	175.000.000.-	TOP
8.	Alkotóház kialakítása	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	60.000.000.-	EFOP
Lakófunkciót és humán szolgáltatást erősítő akcióterület (Sársziget és Nagygyep) fejlesztése összesen			1.325.000.000.-	

Gazdasági funkciót bővítő akcióterület - fejlesztési gócpontok				
	Fejlesztés megnevezése	Projektgazda neve	Költségigény (Ft)	Fejlesztés forrása
1.	Füzesgyarmati Vállalkozói Park kialakítása Füzesgyarmaton	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	200.000.000.-	TOP gazdaságfejlesztési projektek
2.	Multifunkcionális Községi Központ építése a Sárréten	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	560.000.000.-	TOP gazdaságfejlesztési projektek
3.	0599. hrsz-ú mezőgazdasági út felújítása	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	160.000.000.-	VP
4.	Diófeldolgozó üzem létrehozása	Sárréti Minőség Kft.	100.000.000.-	VP
5.	Solarmező létesítése	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	400.000.000.-	TOP
6.	Ipari területekhez tartozó közműfejlesztés	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	200.000.000.-	TOP
7.	Elkerülő út építése Füzesgyarmaton	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	2.000.000.000.-	TOP
8.	Pirolízis üzem létrehozása	Füzesgyarmat Város Önkormányzata Széchenyi István Tudományegyetem	150.000.000.-	
9.	Gyártóüzem létrehozása	Scada Kft	100.000.000.-	GINOP
10.	Állattenyésztő telep fejlesztése	Macskási Tejtermelő Zrt	150.000.000.-	VP
11.	Biogázüzem létesítése	Macskási Tejtermelő Zrt. Füzes-Biogáz Kft.	100.000.000.-	VP
Gazdasági funkciót bővítő akcióterület - fejlesztési gócpontok fejlesztése összesen			4.120.000.000.-	

Az akcióterületeken kívül végrehajtandó, a település egésze szempontjából jelentős fejlesztések				
	Fejlesztés megnevezése	Projektgazda neve	Költségigény (Ft)	Fejlesztés forrása
1.	Ady-Toldi-Vörösmarty M. utcák aszfaltozása	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	150.000.000.-	TOP
2.	Unitárius templom rekonstrukciója	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	10.000.000.-	TOP, HuRo, VP
3.	Aradi utca felújítása, aszfaltozása	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	25.000.000.-	Belügyminisztérium
4.	Katasztrófakezelő rendszerek fejlesztését segítő beruházás Füzesgyarmaton	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	60.000.000.-	HuRo
5.	Füzesgyarmat 1. öblözet csapadékvíz elvezetésének rekonstrukciója	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	120.000.000	TOP
Az akcióterületeken kívül végrehajtandó, a település egésze szempontjából jelentős fejlesztések összesen			365.000.000.-	

2.4. Az akcióterületeken kívül végrehajtandó, a település egésze szempontjából jelentős fejlesztések és ezek illeszkedése a stratégia céljaihoz

A város fejlesztési elképzelései között szerepelnek olyan, elsősorban vonalas infrastruktúrához tartozó fejlesztések, amelyek a város különböző pontjain találhatóak, egy egységes akcióterületként nem jelölhetőek ki, azonban a városfejlesztő hatásuk nem elhanyagolható. A pontszerű/vonalszerű fejlesztések is illeszkednek a település egészére megfogalmazott stratégiai célokhoz.

Az akcióterületeken kívül végrehajtandó, a település egésze szempontjából jelentős fejlesztések						
	Fejlesztés megnevezése	Projektgazda neve	Projekt rövid leírása	Év	Igényli-e a rendezési terv módosítását?	Előkészítettség szintje
1.	Ady-Toldi-Vörösmarty M. utcák aszfaltozása	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	A város belterületén elhelyezkedő három összefüggő utca (Ady E-; Toldi-; Vörösmarty utca) meglévő burkolatának megerősítése, valamint szélesítése. A burkolat felújítása mellett a meglévő ivóvízhálózat is korszerűsítésre kerül, mely javítja a víz minőségét, és biztonságosabbá teszi a már elöregedett hálózatot.	2018	nem	Előkészítés alatt
2.	Unitárius templom rekonstrukciója	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	Az épület külső, belső felújítása.	2020	nem	Előkészítés alatt
3.	Aradi utca felújítása, aszfaltozása	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	Az Aradi utca útburkolatának aszfaltozása	2020	nem	Előkészítés alatt
4.	Füzesgyarmat 1. öblözet csapadékvíz elvezetésének rekonstrukciója	Füzesgyarmat Város Önkormányzata	Füzesgyarmat, 1. számú öblözetének rekonstrukciója	2019	nem	Előkészítés alatt

3. ANTI-SZEGREGÁCIÓS PROGRAM (amennyiben a településen található szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett terület)

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Füzesgyarmat Önkormányzata 2013. évben, 2015. évi felülvizsgálattal Helyi Esélyegyenlőségi Programban (HEP) rögzítette az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Füzesgyarmat település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, a diszkriminációmentességet, szegregációmentességet, a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén, a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) áttekintésével és figyelembevételével, a szegregátum megszüntetése, illetve a további szegregátumok kialakulásának megelőzése érdekében, a település egészét érintő és az egyes szegregátumokra vonatkozó fejlesztések, programok meghatározása konkretizálódik ebben a fejezetben, a javasolt eszközrendszer alapján, a HEP IT-vel összhangban.

Szegregátumnak nevezzük azokat a területeket, ahol az aktív korú népességben belül a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya mindkét mutató tekintetében magasabb, mint 35%. Városszerkezetileg a szegregátumoknak alapvetően kétféle típusa jelentkezik, ebből Füzesgyarmaton a városszövetbe ágyazódott szegregált, szegregálódó területek jelentkezők.

A 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről az új településfejlesztési stratégia integráns részének tekinti a települési anti-szegregációs programot, amely tartalmában lényegében megfelel a 2003. évi CXXV. törvény szellemében írandó települési esélyegyenlőségi programnak, mely **különösen a lakhatás illetve a szociális szolgáltatásokhoz, és az infrastruktúrához való hozzáférés terén megvalósuló esélyegyenlőség előmozdítását kívánja ösztönözni.** Az ezeken a területeken jelen lévő szegregációs és szelekciós mechanizmusok korlátozzák az egyenlő hozzáférést szolgáltatásokhoz, és tovább mélyítik a társadalmi különbségeket. A jelenség gyengíti a társadalmi kohéziót és rontja úgy a település, mint Magyarország versenyképességét.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során Füzesgyarmaton az alábbi táblázatban összegzett problémákat azonosítja be, valamint az alábbi beavatkozásokat javasolja a HEP.

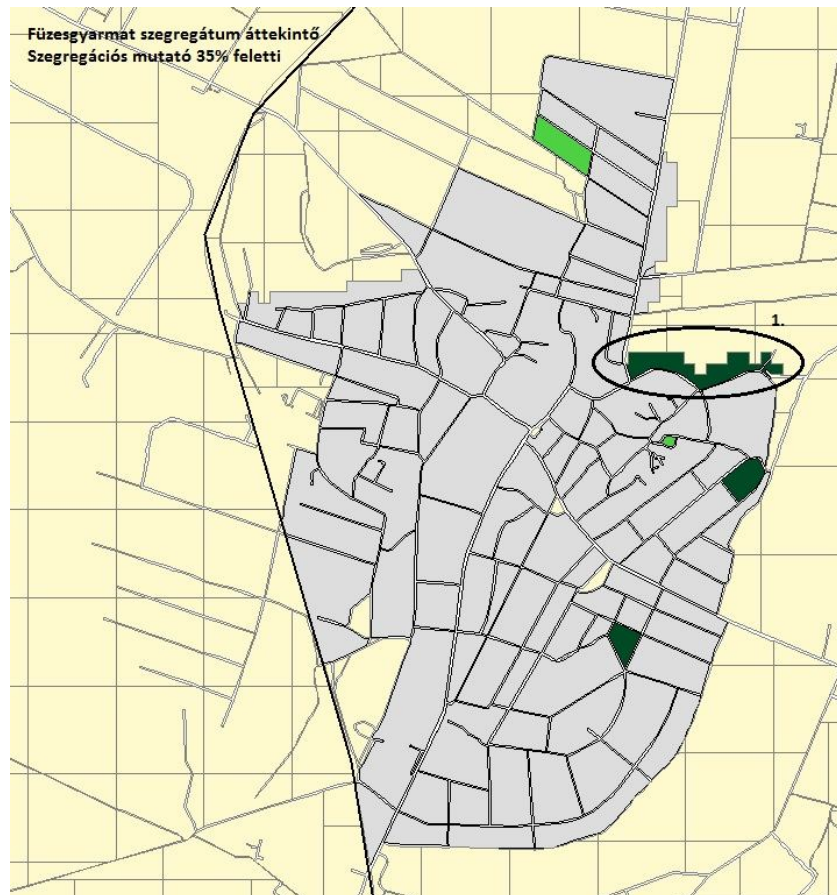
Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek
A tartós munkanélküliek elsősorban az aluliskolázott, alacsonyabb státuszú lakosok köréből kerülnek ki.	Fontos a mélyszegénységben élők ösztönzése a szakmaszerzésre.

Kevés adat áll a rendelkezésünkre a roma származású és mélyszegénységben élők pontos számáról.

A jövőre nézve a mélyszegénységben élőkkel kapcsolatos adatbázis elkészítésével pontosabb képet lehetne festeni ezen társadalmi réteg helyzetéről.

Forrás: Füzesgyarmat HEP

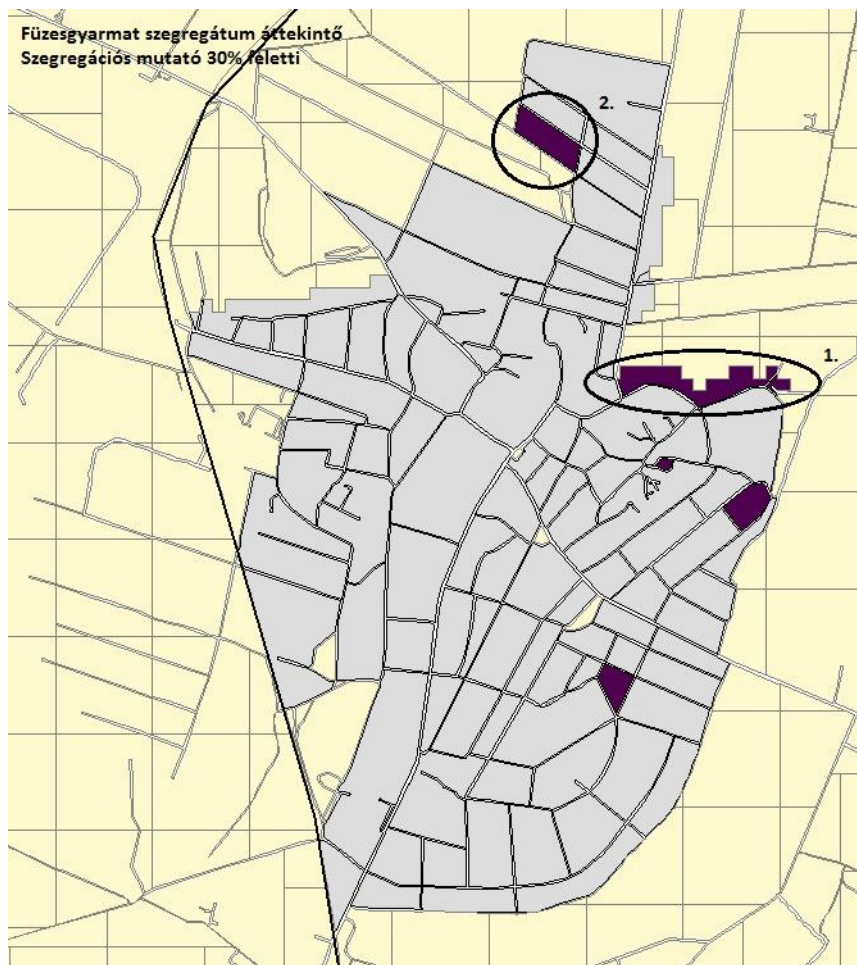
A HEP megállapítása szerint Füzesgyarmaton nincsen szegregátum, ezért erre vonatkozóan nem tartalmaz sem megállapításokat, sem beavatkozási lehetőségeket. Ezzel szemben a KSH adatai alapján az ITS helyzetfeltáró részében leírtak szerint **Füzesgyarmaton egy 50 fős lakónépességet meghaladó szegregátum, továbbá egy szegregációval veszélyeztetett terület található.** Az alábbi áttekintő kartogramon bekarikázott területen a szegregációs mutató 35%, illetve afeletti értéket vesz fel, azaz ez a terület szegregátum.

. ábra: Füzesgyarmat szegregátum, 35% feletti szegregációs mutató

Forrás: KSH adatszolgáltatás

A másik áttekintő kartogram a szegregációs mutató 30%-os határértéke mellett együttesen mutatja a szegregátumokat és a szegregációval veszélyeztetett területeket. A 2. számú terület Füzesgyarmat szegregációval veszélyeztetett területe.

. ábra: Füzesgyarmat szegregátum, 30% feletti szegregációs mutató

Forrás: KSH adatszolgáltatás

A szegregációs mutató (legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül) értéke az érintett területen 35% (1. szegregátum), illetve 30% feletti (2. szegregátum – szegregációval veszélyeztetett terület), továbbá a területen élő népesség száma eléri az 50 főt.

Azon túlmenően, hogy Füzesgyarmaton az érzékenyebbé vált módszertan ellenére is csökkent a szegregátumok száma az elmúlt években, elmondható az is, hogy megmaradt két szegregátum lakosság száma a KSH adatok alapján csökkent, a település lakosság számának 1,2-1,1 %-a, összességében 2,3%-a él a két területen.

Figyelembe véve azt a tényszerű ellentmondást, miszerint a HEP megállapítása szerint Füzesgyarmaton nincsen szegregátum, ellenben a KSH adatai alapján egy szegregátum és egy szegregációval veszélyeztetett terület található, a jelen antiszegregációs program megalkotásakor el kell szakadnunk a HEP-től, hiszen az a fenti tényszerű ellentmondás miatt nem alkothatott objektív képet, így objektív beavatkozási javaslatot sem erről a kérdéstről.

Kiindulópontként tehát azt tekintjük, hogy **az anti-szegregációs program célja, hogy a hogy a szegregáltnak minősülő lakókörnyezet szegregáltsági foka, azaz az alacsony státuszú lakosok magas koncentrációja csökkenjen, lehetőség szerint közelítsen a városi átlaghoz. Ugyanakkor a beavatkozások következményeként a város más területein ne nőjön az alacsony státuszú népesség koncentrációja, és nem alakuljanak ki új szegregátumok.**

3.1. A szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó intézkedések (a település egészét érintő és az egyes szegregátumokra vonatkozó fejlesztések, programok meghatározása)

Füzesgyarmat HEP intézkedési terve az alábbiakat fogalmazza meg a romák, vagy mélyszegénységben élők problémáinak megoldására, továbbá az ehhez kapcsolódó gyermekétkeztetési feladat biztosítására:

Cím	Leírás	Az intézkedéssel elérni kívánt cél
Alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatása továbbra is a települési intézményekben, önkormányzati közmunka programokban.	Munkanélküliség csökkentése, roma származásúak foglalkoztatási rátájának növelése.	foglalkoztatottság növelése, kötelezően előírt munka teljesítése.
Szociális segélyek, támogatások volumenének fenntartása, illetve növelése.	A szegénységi küszöb alatt élők számának emelkedése, a közüzemi díjhátralékosok magas száma.	Az eladósodottság megakadályozása, hátralékok csökkentése.
Nyári gyermekétkeztetés biztosításának további fenntartása.	Gyermekek egészséges étkezésének biztosítása önkormányzati támogatással.	Étkezés kedvezményes biztosítása a rászorulóknak részére.

Ezek az elemek nem tűnnek elégségesnek a probléma hatékony kezelésére, ezért a az alábbiakban összegezzük a **szegregátumokra vonatkozó, javasolt fejlesztéseket:**

Lakhatási integrációt biztosító eszközök		
Cél	Feladat	Indikátor
A lakhatási feltételek terén jelentkező problémák kezelésére az önkormányzatnak koncepcionális, stratégiai és program szintű intézkedések kidolgozásával kell reagálnia. Részletes helyzetelemzés során be kell mutatni a város lakhatási körülményei, befolyásoló tényezőket, be kell azonosítani a problémákat és fel kell tárni azokat a tényezőket, amelyek a jelenlegi állapotok kialakulásához vezettek, valamint hatással vannak a problémák jövőbeni kialakulására.	A lakókörnyezet átalakítása: ingatlanvásárlás, telekalakítás, rossz minőségű lakásállomány felszámolása	Magántulajdonú lakások vásárlása Meglévő ingatlanok átalakítása
	A szegregált területen lévő lakásállomány, lakókörnyezet rehabilitációja	A lakásállomány komfort fokozatának és minőségének javulása
	Az önkormányzati bérlakás állományának növelése	Magántulajdonú lakások vásárlása Meglévő ingatlanok átalakítása
	A lakhatás támogatási rendszerének felülvizsgálata, a közüzemi díjhátralékok felhalmozódásának meggátolása és a fiatalok lakás célú ingatlanokhoz jutásának elősegítése	Kidolgozott lakhatási támogatások rendszere A felhalmozódott közüzemi díjhátralékok csökkenése

Mobilizációs eszköz		
Cél	Feladat	Indikátor
A mobilizációs program célja az alacsony státuszú lakosság koncentrációjának oldása az érintett családok egy részének integrált környezetbe való elhelyezésével. A mobilizációs program, a lehetőségek szerinti mértékben része kell, hogy legyen a lakhatási integrációs programnak, annak érdekében, hogy a szegregátumban már rövidtávon is csökkenjen az alacsony státuszú lakosság koncentrációja. A mobilizációs program a konkrét városfejlesztési projektek döntés előkészítési folyamatába integrálva, azok szerves részeként	A város mobilizációs programjának kidolgozása	Kidolgozott mobilizációs program Az alacsony státuszú lakosság koncentrációja csökken
	Lakhatási integrációs és mobilizációs önkormányzati tevékenység	Az alacsony státuszú lakosság koncentrációja csökken
	Intenzív integrációs támogató program kidolgozása és megvalósítása	Integrált környezetbe helyezett családok száma
	Civil projektek, tervek összehangolása	Civil projektek száma Együttműködés intenzitása Az alacsony státuszú lakosság koncentrációja csökken

(projekt csomagoként / projektenként) kerül kidolgozásra és jóváhagyásra.		
---	--	--

Oktatási integráció biztosítása		
Cél	Feladat	Indikátor
Az iskolán belüli szegregáció elkerülésére a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek oktatásában-nevelésében, és a szülői együttműködés területén	A befogadó iskolai környezet kialakítása	Kevesebb eltérő nevelési igényű gyermek A tovább tanulók számának növekedése
	A helyi gyermeksport-élet lehetőségeinek kiaknázása a szegregátumban élő gyermekek bevonására, tanulási motivációjának növelésére	Gyermeksport tevékenységben résztvevő HH/HHH tanulók száma Iskolarendszerű képzésben résztvevő gyermekek száma Iskolából való lemorzsolódás csökkenése Javuló tovább tanulási mutatók
	A hátrányos helyzetű gyermekek iskolán kívüli foglalkoztatása, felzárkóztatása, oktatása tartós megszervezésének	Iskolán kívüli tevékenységben résztvevő HH/HHH tanulók száma Iskolarendszerű képzésben résztvevő gyermekek száma Iskolából való lemorzsolódás csökkenése Javuló tovább tanulási mutatók

Az érintett lakosság foglalkoztatási helyzetének javítása		
Cél	Feladat	Indikátor
<p>A foglalkoztatás mértékének növelése fontos és kiemelt szerepet tölt be az ITS akcióterületi intézkedései között. Az antiszegregációs intézkedések szempontjából kiemelt figyelmet kell fordítani a szegregátumokon és a szegregálódással veszélyeztetett területeken élő felnőtt lakosság képzésének, képzéssel összekötött foglalkoztatásának. Ezeken a területeken az érintett népesség körében magasabb a legfeljebb alapfokú végzettségű felnőtt, akik nehezen jutnak munkajövedelemhez, illetve a hozzáférhető munkajövedelem mértéke alacsony, a szegénységből való kitöréshez nem elegendő. Az állásnélküliek és az inaktívak körében igen magas azoknak az aránya, akiknek nincs szakképztségük. A képzettség megszerzése jelentősen javítaná az álláskeresők és a szociális segélyezettek elhelyezkedési, jövedelemszerzési lehetőségét.</p>	<p>Képzési és foglalkoztatási célú programok megvalósítása</p>	<p>Támogatott képzések</p> <p>Munkavállalói kompetenciák növekedése</p> <p>Foglalkoztatás</p> <p>Munkaviszonyból származó jövedelmek nagysága</p>
	<p>Közcélu- és közmunkaprogramok</p>	<p>A munka világába való visszatérők száma</p>
	<p>Szociális gazdaság kialakítása és működtetése</p>	<p>Kialakított és működő szociális gazdaság</p>
	<p>A hátrányos helyzetű munkavállalók pszicho-szociális támogatása</p>	<p>Megvalósuló programok száma</p> <p>Növekvő életvezetési kompetenciák</p>

A közszolgáltatásokhoz (szociális és egészségügyi szolgáltatások) való hozzáférés javítása		
Cél	Feladat	Indikátor
<p>A szociális ellátás rendszerének fejlesztése szükséges az ellátottsági szint növelése és a szociális integráció erősítése érdekében. A fejlesztés nem feltétlenül szervezeti, strukturális módon valósítandó meg, sokkal inkább módszertani fejlesztés, valamint a szakemberek túlterheltségnek csökkentése az indokolt, a létszámnövelés lehetőségeinek kiaknázásával. A humánerőforrás fejlesztés eredményeként növekedhet az ellátott területek száma, bővíthet a szolgáltatások köre, kellő figyelmet fordíthatnak a prevenciók célú intézkedések, programok működtetésére.</p> <p>A foglalkoztathatósághoz szorosan kapcsolódik az egészségi állapot. A betegségek megjelenése szoros kapcsolatban áll a gazdasági aktivitással és az anyagi-szociális helyzettel. A rossz életkörülmények felelőssé tehetőek a magasabb arányban előforduló betegségekért; a betegségek gyakoriságának csökkentése gazdasági és szociális feladat is. A szegregált, illetve szegregációval veszélyeztetett lakóterületen élők lakhatási körülményei károsíthatják az itt élők egészségét, amely tovább rontja a munkaerő piaci helyzetüket.</p>	<p>A szociális ellátórendszer szervezeti/létszámbeli fejlesztése lehetőségeinek áttekintése</p>	<p>Szociális célú foglalkozottak létszáma</p> <p>Ellátott feladatok száma</p>
	<p>Szociális programok működtetése, intézkedések meghozatala</p>	<p>Szociális programok száma</p> <p>Résztvevők száma</p>
	<p>Egészségtudatosság fejlesztése, szűrőprogramok népszerűsítése, helybe hozása</p>	<p>Egészségfejlesztő programok száma</p> <p>Programokon résztvevők száma</p> <p>Szűrőprogramok száma</p> <p>Szűréseken résztvevők száma</p>

A településrendezési, fejlesztési tervében, koncepciójában, fejlesztéseiben a lakhatási, társadalmi szegregációt csökkentő intézkedések megjelenítése

Füzesgyarmat város Önkormányzata gondoskodik arról, hogy fejlesztési terveiben, szolgáltatástervezési koncepcióiban, egyéb fejlesztési és tervezési dokumentumaiban hangsúlyos szerepet kapjanak a szegregációt csökkentő és megelőző intézkedések.

3.2. A fejlesztések szegregációs hatásának kivédésére hozott intézkedések

A tervezett fejlesztésekben jelentkező rejtett vagy manifeszt szegregációs hatás nem mérhető.

A város fejlesztési elképzelései – mivel a szegregátumok a városba ágyazottan helyezkednek el – hatással vannak a szegregátum lakosságára, így figyelmet kell fordítani az itt élő hátrányos helyzetű emberek társadalmi felzárkóztatásának elősegítésére, akár pozitív diszkrimináció alkalmazásával, a programokba történő bevonással, képesé tevással. Ezek az elvek összhangban állnak a Helyi Esélyegyenlőségi Programmal.

3.3. A szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére teendő intézkedések

Intézkedés	Ágazatközi együttműködések kialakítása
Célja	A szegregátum megszüntetésért tevékenykedők interszektoriális – több szakmai ágazatra, több intézményre kiterjedő együttműködésben megvalósuló – együttműködése. Legjellemzőbb előfordulási területe az oktatási, a szociális és a gyermekvédelmi-gyermekjóléti. A rendszer többszereplős, elemei a következők: védőnői szolgálat, házi orvos, házi gyermekorvos; gyermekjóléti szolgálat; családsegítő szolgálat; nevelési-oktatási intézmények, nevelési tanácsadó; rendőrség; társadalmi szervezetek, egyházak, alapítványok.
Tartalma	Kerekasztal, fórum, hálózatosodás formáinak alkalmazása a megjelölt területeken

Intézkedés	Érzékenyítés
Célja	A társadalmi érzékenyítés célja, hogy a mélyszegénységben élő emberek és családjaik, illetve a többségű társadalom tagjai együtt, integráltan töltsék a szabadidejüket, annak érdekében, hogy egymást megismerjék, feloldódjanak az előítéleteik és közelebb kerüljenek egymáshoz. Így a szegregátumban élő emberek társadalmi elfogadottsága nő, könnyebben találnak munkát a nyílt munkaerőpiacon, könnyebben alkalmazkodnak a kollégákhoz és a munkahelyi csapathoz.

	A közös rendezvények hatására a családok elszigeteltsége is csökken, növekszik a kapcsolati hálójuk és a szorosabb társadalmi kapcsolatok könnyíthetik a család terheit is. A társadalmi hozzáállás változásának hatására a szakemberek nem elszigetelten végzik munkájukat, munkájuk presztízse és tisztelet növekszik, ha társadalom egyre többet tud a szegénységben élő emberekről. A társadalmi attitűdváltozás elengedhetetlen a sikeres és fenntartható antiszegregációs törekvések szempontjából.
Tartalma	Jó gyakorlatok elindítása

Intézkedés	Közösségfejlesztés
Célja	<p>A közösségfejlesztés társadalomalakító koncepció és módszer, mely egyesíti a közművelődés és felnőttoktatás, a humán segítő szakma, a szociális munka, valamint település és térségfejlesztés szemléletét, eszköztárát. A közösség-szervezés a települések és szomszédságok (párbeszédet folytató közösségek, szomszédok közötti viszony) társadalmi, kulturális fejlesztését jelenti, amelyben a kulcsszereplők a cselekvés, helyi cselekvő polgárok, közösségeik hálózatai és maga a közösségfejlesztő szakember. A közösségfejlesztő feladata, a bátorítás, információ, kapcsolatszerzés és cselekvésre való buzdítás.</p> <p>Ehhez szükséges a közösségi programok szervezését biztosító infrastruktúra fejlesztése, korszerűsítése, illetve közösségi programok szervezésével foglalkozók alkalmazása, vagy civil szervezetek támogatása. A területeken olyan személyek, szervezetek megtalálása és támogatása célszerű, akik mozgósítani tudják a szegregátumban lakókat közös programokra, lakóterületi akciókra (pl. kulturális, sport, egészségmegőrzést, környezettudatos magatartást támogató rendezvények). A támogatandó programok kiválasztásának elvei: pl. célcsoport köre, szervezett programok tartalma; civil szervezet képessége a rendezvényszervezésére.</p>
Tartalma	Civil szervezetek által működtetett programok támogatása

4. A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI

4.1. Külső összefüggések (a stratégia illeszkedése a településrendezési eszközökhöz, az ágazati stratégiákkal, az önkormányzat gazdasági programjával, a települési környezetvédelmi programmal és más környezetvédelmi tervekkel, a területfejlesztési tervdokumentumokkal, védettségekkel való összhang bemutatása)

Füzesgyarmat város a 2014-2020-as tervezési időszakra vonatkozóan fogalmazza meg fejlesztési céljait, ennek értelmében az ITS-ben megfogalmazott fejlesztéseknek összhangban kell lennie, illeszkednie kell a vizsgált időszakra vonatkozó, hatályban lévő települési valamint magasabb szintű fejlesztési dokumentumok célkitűzéseire.

Az ITS külső összefüggéseinek vizsgálatakor az alábbi dokumentumokkal való egyezést szükséges áttekinteni:

- Füzesgyarmat Város Gazdaságfejlesztési Programja 2015-2020 (2015.)
- Füzesgyarmat Város Helyi Esélyegyenlőségi Programja (2013., felülvizsgálva 2015.)

4.1.1. Az önkormányzat gazdasági programjában szereplő célokkal való összhang

Az ITS támaszkodik a város önkormányzata elfogadott, **2014-2020** közötti időszakra megfogalmazott gazdasági program fő célkitűzéseire. A gazdasági programban megfogalmazott legfőbb cél alkalmazkodva a 2014-ben elfogadott IVS célrendszerét veszi alapul, ennek megfelelően az átfogó cél

Füzesgyarmat középtávú fejlődése érdekében a Gazdaságfejlesztési programban az alábbi célok kerültek meghatározásra.

1. A gazdaság fejlődése, munkahelyteremtés
2. Minőségi élet feltételeinek javítása, „élhetőbb” város
3. Turisztikai attrakciók, kulturális örökségek védelme, fejlesztése
4. Energetikai korszerűsítések, megújuló energia használatának kibővítése

Az ITS célrendszeréhez való illeszkedés:

TC I. A helyi adottságokra épülő gazdaságfejlesztés, a foglalkoztatottsági szint javítása

- TC I. 1. Üzleti infrastruktúra fejlesztése, vonzó infrastruktúrával rendelkező gazdasági környezet megteremtése
- TC I. 2. Mezőgazdasági termékek termékpályássá tétele, feldolgozottságuk növelése
- TC I. 3. Foglalkoztathatóság feltételeinek javítása, szociális foglalkoztatás elősegítése

TC II. Közlekedési feltételek fejlesztése

- TC II. 1. Községi közlekedés feltételeinek javítása
- TC II. 2. A város elérhetőségének javítása

TC IV. Turisztikai potenciál erősítése

- TC IV. 1. Gyógyvízzel kapcsolatos szolgáltatások fejlesztése, innovatív egészségturizmus
- TC IV. 2. Hagyományokra épülő turisztikai attrakciók (lovas- és vadászturizmus) fejlesztése

- TC IV.3. Kereskedelmi szálláshelyek fejlesztése
- TC IV. 4. Turisztikai szolgáltatások egységes fejlesztése, turisztikai marketing

TC V. Energetikai korszerűsítések

- TC V. 1. Középületek energiahatékonyágának növelése
- TC V. 2. A település földrajzi adottságaira épülő megújuló energia hasznosítása

4.1.2. Helyi esélyegyenlőségi programhoz való illeszkedés

Füzesgyarmat Város esélyegyenlőségi programja 2013-ban készült el, felülvizsgálatára 2015-ben került sor. A program feltárja a hátrányos helyzetű célcsoportok helyzetét, és erre vonatkozóan kidolgozásra került az intézkedési terv. Az intézkedések célja a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

Releváns célok a HEP intézkedési területek részletes kifejtésében megfogalmazottak szerint:

Célcsoport	Cél
Mélyszegénységben élők és romák	Foglalkoztatottság növelése, kötelezően előírt munka teljesítése Az eladósodottság megakadályozása, hátralékok csökkentése
Nők	A nők munkába való visszatérésének segítése, a bölcsődei és óvodai férőhelyek fenntartásával Kriszis lakások biztosítása a rászorulóknak számára
Idősek	Egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés, ezek igénybevétele, szűrővizsgálatok iránti igény növekedése az egészségmegőrzés érdekében Idősügyi koncepció kidolgozásával a idősek szegregáltságának megszüntetése, kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférése, egészségmegőrzés
Fogyatékkal élő személyek	Településen élő fogyatékosok foglalkoztatásának elősegítése Akadálymentesítés

Az ITS célrendszeréhez való illeszkedés:

TC I. A helyi adottságokra épülő gazdaságfejlesztés, a foglalkoztatottsági szint javítása

- TC I. 1. Üzleti infrastruktúra fejlesztése, vonzó infrastruktúrával rendelkező gazdasági környezet megteremtése
- TC I. 2. Mezőgazdasági termékek termékpályássá tétele, feldolgozottságuk növelése
- TC I. 3. Foglalkoztathatóság feltételeinek javítása, szociális foglalkoztatás elősegítése

TC III. A társadalmi kohéziót támogató településfejlesztés, közszolgáltatások infrastrukturális fejlesztése

- TC III. 1. Községi, városi funkciók bővítése, a szolgáltatások minőségének és elérhetőségének javítása
- TC III. 2. Lakhatási feltételek javítása
- TC III. 3. Leromlott városi területeke rehabilitációja
- TC III. 4. Vonzó városi környezet kialakítása

4.1.5. Illeszkedés az országos és megyei területfejlesztési tervdokumentumokhoz

A város fejlesztési céljainak és a tágabb térsége stratégiai céljainak illeszkedése rendkívül fontos. A város és térsége viszonyában azokat a tématerületeket és területi egységeket vettük figyelembe, amelyek ténylegesen hatással vannak egymásra.

Az ITS-nek az alábbi stratégiai dokumentumokkal való összhangját vizsgáltuk meg:

- Magyarország Partnerségi Megállapodás 2014-2020-as fejlesztési időszakra című dokumentum
- Operatív Programok által támogatni kívánt prioritások, valamint az ágazati operatív programok célrendszere
- Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK)
- Békés Megye Területfejlesztési Programja

Az országos megyei tervezési dokumentumok releváns céljait és megállapításait emeljük ki.

Magyarország Partnerségi Megállapodás 2014-2020-as fejlesztési időszakra című dokumentumhoz való illeszkedés vizsgálata

Az ITS tervezése során megtörtént a „Magyarország Partnerségi Megállapodás 2014-2020-as fejlesztési időszakra” című dokumentum célrendszerével való egyeztetés. A város hosszú és középtávú céljai az EU tematikus céljaihoz való illeszkedés:

EU TEMATIKUS CÉL	Az ITS célrendszerének illeszkedése
A kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció erősítése	TC I. A helyi adottságokra épülő gazdaságfejlesztés, a foglalkoztatottsági szint javítása
Az információs és kommunikációs technológiákhoz való hozzáférés, azok használatának és minőségének javítása	TC III. A társadalmi kohéziót támogató településfejlesztés, közszolgáltatások infrastrukturális fejlesztése
A kis- és középvállalkozások, a mezőgazdasági (az EMVA keretében), a halászati és akvakultúra-ágazat (az ETHA keretében) versenyképességének javítása	TC I. A helyi adottságokra épülő gazdaságfejlesztés, a foglalkoztatottsági szint javítása
Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban	TC V. Energetikai korszerűsítések
Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázat megelőzés és – kezelés előmozdítása	TC V. Energetikai korszerűsítések

EU TEMATIKUS CÉL	Az ITS célrendszerének illeszkedése
A környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása	TC V. Energetikai korszerűsítések
A fenntartható közlekedés előmozdítása és a szűk keresztmetszetek megszüntetése a főbb hálózati infrastruktúrákban	TC II. Közlekedési feltételek fejlesztése
A fenntartható és minőségi foglalkoztatás, valamint a munkavállalói mobilitás támogatása	TC I. A helyi adottságokra épülő gazdaságfejlesztés, a foglalkoztatottsági szint javítása TC IV. Turisztikai potenciál erősítése
A társadalmi együttműködés erősítése és a szegénység, valamint a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelem	TC III. A társadalmi kohéziót támogató településfejlesztés, közszolgáltatások infrastrukturális fejlesztése
Az oktatásba és a képzésbe, többek között a szakképzésbe történő beruházás a készségek fejlesztése és az egész életen át tartó tanulás érdekében	TC III. A társadalmi kohéziót támogató településfejlesztés, közszolgáltatások infrastrukturális fejlesztése
A hatóságok és az érdekelt felek intézményi kapacitásának javítása és a hatékony közigazgatáshoz történő hozzájárulása	TC III. A társadalmi kohéziót támogató településfejlesztés, közszolgáltatások infrastrukturális fejlesztése

Operatív Programok által támogatni kívánt prioritásokhoz, valamint az ágazati operatív programok célrendszeréhez való illeszkedés vizsgálata

Operatív Programok	OP által megfogalmazott cél	Az ITS célrendszerének illeszkedése
Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program (IKOP)	A közlekedés hálózatának és infrastruktúrájának fejlesztése, a transzeurópai közlekedési hálózaton keresztül a városi közlekedésen át, egészen a környezetbarát megoldásokig	TC II. Közlekedési feltételek fejlesztése
Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program (EFOP)	A humán tőke és a társadalmi környezet javításával járuljon hozzá a társadalmi felzárkózási és népesedési kihívások kezeléséhez,	TC III. A társadalmi kohéziót támogató településfejlesztés, közszolgáltatások infrastrukturális fejlesztése

Operatív Programok	OP által megfogalmazott cél	Az ITS célrendszerének illeszkedése
Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program (KEHOP)	A magas hozzáadott értékű termelésre és a foglalkoztatás bővülésére épülő gazdasági növekedés az emberi élet és a környezeti elemek – hosszú távú változásokat is figyelembe vevő – védelmével összhangban valósuljon meg.	TC I. A helyi adottságokra épülő gazdaságfejlesztés, a foglalkoztatottsági szint javítása TC V. Energetikai korszerűsítések
Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP)	Legfontosabb célkitűzése Magyarország foglalkoztatási rátájának 75%-ra való emelése. Ehhez egyrészt új munkahelyeket kell létesíteni, másrészt a munkát vállalni akarók képességeit kell fejleszteni. A program további két fontos célkitűzése az ország innovációs képességeinek és kapacitásainak, valamint a magyar ipari és szolgáltató szektornak a fókuszált fejlesztése.	TC I. A helyi adottságokra épülő gazdaságfejlesztés, a foglalkoztatottsági szint javítása TC IV. Turisztikai potenciál erősítése
Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP)	Kereteket biztosítson a területileg decentralizált fejlesztések tervezéséhez és megvalósításához. Fejlesztései között helyet kapnak a közvetlenül a közszférára, a helyi társadalomra és környezetre irányuló fejlesztések is.	TC I. A helyi adottságokra épülő gazdaságfejlesztés, a foglalkoztatottsági szint javítása TC III. A társadalmi kohéziót támogató településfejlesztés, közszolgáltatások infrastrukturális fejlesztése TC IV. Turisztikai potenciál erősítése
Vidékfejlesztési Program	A mezőgazdasági vállalkozások versenyképességének növelése, az agrárium fenntartható fejlődése, a vidéki térségek és közösségek erősítése, az életminőség javítása a vidéki térségekben, valamint a	TC I. A helyi adottságokra épülő gazdaságfejlesztés, a foglalkoztatottsági szint javítása

Operatív Programok	OP által megfogalmazott cél	Az ITS célrendszerének illeszkedése
	gazdasági fejlődés támogatása.	<p>TC III. A társadalmi kohéziót támogató településfejlesztés, közszolgáltatások infrastrukturális fejlesztése</p> <p>TC IV. Turisztikai potenciál erősítése</p>

Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK)

A 2014. januárban elfogadott Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK) 2030-ig szóló célrendszere nemzeti jövőkép elérése érdekében négy hosszú távú, átfogó fejlesztési célt és ezek elérése érdekében tizenhárom specifikus célt, köztük hét szakpolitikai jellegű és hat területi célt fogalmaz meg.

Átfogó célok:

- Értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés
- Népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom
- Természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzés és környezetünk védelme
- Térségi potenciálra alapozott, fenntartható térszerkezet

Szakpolitikákban érvényesítendő specifikus célok:

- Versenyképes, innovatív gazdaság
- Gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság
- Életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás, az élelmiszer-feldolgozóipar fejlesztése
- Kreatív tudástársadalom, piacképes készségek, K+F+I
- Értéktudatos és szolidáris öngondoskodó társadalom
- Jó állam, szolgáltató állam és biztonság
- Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, környezetünk védelme

Területi specifikus célok:

- Az ország makro-regionális szerepének erősítése
- A többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat
- Vidéki térségek népességeltartó képességének növelése
- Kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése
- Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés elősegítése
- Összekapcsolt terek: az elérhetőség és mobilitás biztosítása

Az OFTK céljai kijelölik a 2014–2020-as Európai Unió fejlesztési és programozási időszakához kötődő hazai fejlesztéspolitika fő területeit, figyelembe véve az Európai Unió 2014–2020 között meghatározott tematikus célkitűzéseit és prioritásait.

Nemzeti prioritások	Fejlesztési tématerületek	Az ITS célrendszerének illeszkedése
Patrióta gazdaság, kis- és középvállalati bázison, nagyvállalati partnerségben	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Innovatív gazdaságfejlesztés, kis- és középvállalkozások, stratégiai ágazatok, versenyképesség ▪ Elérhetőség, megújuló közösségi közlekedés és tranzitgazdaság ▪ Életképes vidék, bővülő agrár- és élelmiszer-gazdaság, halászat 	TC I. A helyi adottságokra épülő gazdaságfejlesztés, a foglalkoztatottsági szint javítása
Fordulat a teljes foglalkoztatottság és a tudásalapú társadalom felé	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Foglalkoztatás növelése ▪ Tudásalapú társadalom 	
Útban az erőforrás- és energiahatékonyság, illetve az energiafüggetlenség felé	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Energia-hatékonyság, fenntartható erőforrás-gazdálkodás ▪ Klíma- és környezetvédelem 	TC V. Energetikai korszerűsítések
Népesedési és közösségi fordulat	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Befogadó és gyarapodó társadalom ▪ Gyermekvállalás ösztönzése, népesedési kihívások kezelése 	TC III. A társadalmi kohéziót támogató településfejlesztés, közszolgáltatások infrastrukturális fejlesztése
Területi integráció, térségi és helyi fejlesztések a helyi gazdaság bázisán	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Területi integráció, területfejlesztés, városfejlesztés ▪ Vidéki térségek, vidéki gazdaság és közösségek: Kiemelt fejlesztési területünket képezi vidéki térségeink, településeink sajátos vidéki értékeket megőrző, azokra építő fejlesztése, felzárkóztatása, beleértve a társadalmi, közösségi, gazdasági és infrastrukturális fejlesztéseket. Kulcsfontosságú, hogy falvaink, vidéki településeink népességmegtartó képessége erősödjék. Kiemelten fontos a vidéki térségek gazdaságának megerősítése. Az agrár- és élelmiszergazdaságon túl a vidéki térségek jövője szempontjából kulcsfontosságú a vidéki foglalkoztatást biztosító további gazdasági ágazatok fejlesztése, a gazdasági diverzifikáció, a helyi gazdaság megerősítése. ▪ Budapest és térsége fejlesztése 	<p>TC II. Közlekedési feltételek fejlesztése</p> <p>TC III. A társadalmi kohéziót támogató településfejlesztés, közszolgáltatások infrastrukturális fejlesztése</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kárpát-medencei, Duna-menti nemzeti és európai területi együttműködés 	
--	---	--

Békés Megye Területfejlesztési Programja 2014-2020. – Stratégiai program

A Békés Megyei Önkormányzat Közgyűlése 2014. szeptember 9-én a 81/2014.(IX.9.) KGY számú határozatával fogadta el a megye területfejlesztési programját.

Békés megye fejlesztésének átfogó célja 2020-ig a megyében élők életkörülményeinek javítása, a megye fenntartható gazdasági és társadalmi viszonyainak megteremtése, a foglalkoztatás javítása. A stratégiai program az átfogó célhoz négy stratégiai célt és négy prioritást rendel.

Stratégiai célok	Az ITS céljainak illeszkedése
Versenyképességet javító-, értékalapú-, horizontális gazdaságfejlesztés.	TC I. A helyi adottságokra épülő gazdaságfejlesztés, a foglalkoztatottsági szint javítása TC II. Közlekedési feltételek fejlesztése
Térségspecifikus brandek fejlesztése a megye perifériális helyzetű településein.	TC IV. Turisztikai potenciál erősítése
Társadalmi- gazdasági kohézió erősítése a megye mag- és perifériális helyzetű térségei között.	TC I. A helyi adottságokra épülő gazdaságfejlesztés, a foglalkoztatottsági szint javítása TC II. Közlekedési feltételek fejlesztése TC III. A társadalmi kohéziót támogató településfejlesztés, közszolgáltatások infrastrukturális fejlesztése
Természeti és épített értékek, a szellemi és kulturális örökség megóvása, alkotó innovatív fenntartható továbbfejlesztése.	TC V. Energetikai korszerűsítések

A stratégiai programban négy prioritás került meghatározásra:

1. gazdasági struktúra megújítása,
2. fenntartható fejlődés feltételeinek megteremtése,
3. megye térszerkezetének továbbfejlesztése,
4. emberi erőforrás fejlesztése.

Az 1. prioritáson belül a gazdasági szerkezet megújítását jórészt a megye erőforrásaira alapozva kell megoldani, amely hosszú távon garantálja a fejlődést és az életminőség javulását. A prioritás fókuszában az innovatív fejlesztések, a mezőgazdasági termékek feldolgozottságának növelése, az érték alapú

élelmiszergazdaság fejlesztés, a belterjes, intenzív gazdálkodás erősítése, termelési szerkezet a piaci igényeknek jobban megfelelő, magas hozzáadott értéket teremtő átalakítása szerepel. Ez a prioritás fogalmazza meg a turisztikai fejlesztések szükségességét is. A város mezőgazdasági termelési hagyományai és fejlesztési elképzelései, valamint turisztikai kezdeményezések a megyei célok megvalósítását jól támogatják.

A 2. prioritás tér ki az alternatív energiaforrások felhasználására, a fenntartható fejlődés feltételeinek megteremtésére. Ezen a területen a város kiemelkedő szerepet tölthet be a tervezett fejlesztéseinek megvalósításával:

- alternatív energiaforrások hasznosítása,
- személyi szolgáltatások fejlesztése,
- települési szolgáltatások fejlesztése
- energiatakarékos, környezetbarát, termelés, fűtés, közlekedés ösztönzése, alternatív energiaforrások felhasználásának bővítése,
- fenntartható kulturális szolgáltatások kialakítása,
- természeti értékek, a táj, a kulturális örökség, a kulturális javak és a szellemi kulturális örökség védelme,
- a környezettudatosság növelése, a fenntartható termelési minták és fogyasztási szokások elterjesztése
- prevenciók tevékenységek erősítése a lakosság egészségi állapotának javítása érdekében

Az emberi erőforrás fejlesztése területén az alábbi tématerületekhez kapcsolódik szervezeten a város:

- a szegénység csökkentése, a társadalmi befogadás ösztönzése,
- az oktatás a képzési kínálat igény-orientált fejlesztése,
- a közösségi szinten irányított foglalkoztatási programok, • az egészségügyi, szociális infrastruktúra fejlesztése,
- egészségfejlesztés, azon releváns tényezők kedvezővé tétele, amelyek az egészségre hatást gyakorolnak,
- a közösségi terek és szolgáltatások fejlesztése,
- a közlekedés kisebb léptékű fejlesztése,
- civil kezdeményezése ösztönzése, közigazgatás hatékonyságának javítása,

4.2. Belső összefüggések (a célok logikai összefüggései, a helyzetértékelésben beazonosított problémákra ad-e megoldást, a stratégia megvalósíthatósága, a célok megvalósítása érdekében tervezett tevékenységek egymásra gyakorolt hatása)

A célok logikai összefüggésének vizsgálatát a részcélokra bontott célrendszer segítségével végezzük el. Az egyes tematikus célok alá tartozó részcélok erős logikai koherenciát mutatnak.

Füzesgyarmat településfejlesztési stratégiája alapvetően nem probléma-központú, hanem fejlődésorientált, összhangban a város adottságaival, eddigi fejlődésével. A lehetőségek kiaknázása és a korábbi fejlesztési irány továbbvitele mellett természetesen figyelmet kell fordítani – és figyelmet is fordít a város – a leszakadók problémáinak enyhítésére, megszüntetésére, a környezeti terhelés csökkentésére is.

Tematikus cél	Rész cél	Beazonosított erősség
<i>TC I. A helyi adottságokra épülő gazdaságfejlesztés, a foglalkoztatottsági szint javítása</i>	TC I. 1. Üzleti infrastruktúra fejlesztése, vonzó infrastruktúrával rendelkező gazdasági környezet megteremtése	Kedvező gazdaságföldrajzi adottságok (földgáz, termálvíz) Több száz embert foglalkoztató, ipari termelést folytató vállalatok megléte, megfelelő pályázat bevonzó képességgel Közép- és nagyvállalkozások jelenléte, foglalkoztatásban betöltött szerepük Jó adottságokkal rendelkező ipari terület
	TC I. 2. Mezőgazdasági termékek termékpályássá tétele, feldolgozottságuk növelése	Szakértelemmel rendelkező termelők, a szántóföld gazdálkodásra a nagybirtok jellemző, állattenyésztésre alapozott mezőgazdaság
	TC I. 3. Foglalkoztathatóság feltételeinek javítása, szociális foglalkoztatás elősegítése	Több száz embert foglalkoztató, ipari termelést folytató vállalatok megléte, megfelelő pályázat bevonzó képességgel Potenciális munkaerő rendelkezésre áll Aktív, erős, a település életében meghatározó szereppel bíró civil szervezetek jelenléte
<i>TC II. Közlekedési feltételek fejlesztése</i>	TC II. 1. Közösségi közlekedés feltételeinek javítása	Nincs beazonosítható erősség
	TC II. 2. A város elérhetőségének javítása	
<i>TC III. A társadalmi kohéziót támogató településfejlesztés, közszolgáltatások infrastrukturális fejlesztése</i>	TC III. 1. Közösségi, városi funkciók bővítése, a szolgáltatások minőségének és elérhetőségének javítása	Hagyományokkal rendelkező, múltjára méltán büszke település Tájtörténeti, tájképi és kulturális szempontból értékes emlékek, épületek, településkép Aktív, erős, a település életében meghatározó szereppel bíró civil szervezetek jelenléte A 2007-2013-as uniós tervezési ciklusban a város számos nagyberuházást, fejlesztést tudott megvalósítani

Tematikus cél	Rész cél	Beazonosított erősség
	TC III. 2. Lakhatási fel- tétélek javítása	Az előregedő és fogyó népeség miatt az önkormányzat kedvező áron juthat jó területi pozíciójú ingatlanokhoz, amelyre szociális bérlakás-program telepíthető. A bérlakás-program vonzóvá teheti a fiatalok számára a települést.
	TC III. 3. Leromlott városi területeke rehabilitációja	Megvalósított szociális célú városrehabilitációs fejlesztés
	TC III. 4. Vonzó városi környezet kialakítása	A 2007-2013-as uniós tervezési ciklusban a város számos nagyberuházást, fejlesztést tudott megvalósítani
<i>TC IV. Turisztikai potenciál erősítése</i>	TC IV. 1. Gyógyvízzel kapcsolatos szolgáltatások fejlesztése, innovatív egészségturizmus	Kedvező gazdaságföldrajzi adottságok (földgáz, termálvíz) Gyógyvíz, gyógyfürdő, ehhez kapcsolódó fejlesztések
	TC IV. 2. Hagyományokra épülő turisztikai attrakciók (lovas- és vadászturizmus) fejlesztése	Hagyományokra épülő lovasturizmus, fogathajtó és lovas pálya megléte
	TC IV.3. Kereskedelmi szálláshelyek fejlesztése	Minőségi szálláshelyek, turisztikai szolgáltatások jelen vannak
	TC IV. 4. Turisztikai szolgáltatások egységes fejlesztése, turisztikai marketing	Kistérség „turisztikai központja”
<i>TC V. Energetikai korszerűsítések</i>	TC V. 1. Középületek energiahatékonyságának növelése	Környezeti terhelés alacsony, természeti környezet állapota megfelelő
	TC V. 2. A település földrajzi adottságaira épülő megújuló energia hasznosítása	Kedvező természetföldrajzi adottságok a megújuló energia hasznosításához

Bár a fejlesztési stratégia lehetőség központú, figyelmet kell fordítani a gyengeségekkel szembeni intervencióra is. Ennek a területnek az összefüggéseit fordított logikával tárjuk fel, a helyzetfeltárásban napvilágra került gyengeségekhez rendeljük hozzá a tematikus célokat.

Beazonosított gyengeségek	Részcélok
Kedvezőtlen demográfiai folyamatok, elöregedő helyi társadalom, alacsony születésszám, növekvő természetes fogyás, negatív vándorlási egyenleg	<p>TC I. 3. Foglalkoztathatóság feltételeinek javítása, szociális foglalkoztatás elősegítése</p> <p>TC II. 2. A város elérhetőségének javítása</p> <p>TC III. 1. Közösségi, városi funkciók bővítése, a szolgáltatások minőségének és elérhetőségének javítása</p> <p>TC III. 2. Lakhatási feltételek javítása</p> <p>TC III. 3. Leromlott városi területeke rehabilitációja</p> <p>TC III. 4. Vonzó városi környezet kialakítása</p>
Inaktívak magas aránya, számuk növekedése	<p>TC I. 3. Foglalkoztathatóság feltételeinek javítása, szociális foglalkoztatás elősegítése</p> <p>TC III. 1. Közösségi, városi funkciók bővítése, a szolgáltatások minőségének és elérhetőségének javítása</p>
Alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők száma magas, a szakképzettség szintje alacsony	<p>TC I. 3. Foglalkoztathatóság feltételeinek javítása, szociális foglalkoztatás elősegítése</p>
Fejlődésre képes KKV- száma a termelő szektorban kevés, főleg magyar tulajdonú	<p>TC I. 1. Üzleti infrastruktúra fejlesztése, vonzó infrastruktúrával rendelkező gazdasági környezet megteremtése</p> <p>TC I. 2. Mezőgazdasági termékek termékpályássá tétele, feldolgozottságuk növelése</p>
A mezőgazdasági termékek feldolgozatlanul kerülnek a piacra	<p>TC I. 2. Mezőgazdasági termékek termékpályássá tétele, feldolgozottságuk növelése</p>
A turizmusban periodikusan váltakoznak a kedvező és kedvezőtlen időszakok, nagy az éghajlati- időjárási kitétsége (kültéri medencék, jó időben gyakorolható sport).	<p>TC IV. 1. Gyógyvízzel kapcsolatos szolgáltatások fejlesztése, innovatív egészségturizmus</p> <p>TC IV. 2. Hagyományokra épülő turisztikai attrakciók (lovas- és vadászturizmus) fejlesztése</p> <p>TC IV.3. Kereskedelmi szálláshelyek fejlesztése</p> <p>TC IV. 4. Turisztikai szolgáltatások egységes fejlesztése, turisztikai marketing</p>
Kiszolgáltatott a helyi gazdaság	<p>TC I. 1. Üzleti infrastruktúra fejlesztése, vonzó infrastruktúrával rendelkező gazdasági környezet megteremtése</p> <p>TC I. 2. Mezőgazdasági termékek termékpályássá tétele, feldolgozottságuk növelése</p>

Beazonosított gyengeségek	Részcélok
Megújuló energiahasznosítás teljesen kihasználatlan	TC V. 1. Középületek energiahatékonyságának növelése TC V. 2. A település földrajzi adottságaira épülő megújuló energia hasznosítása
Szegregátum jelenléte, szegregációval veszélyeztetett területek	TC III. 2. Lakhatási feltételek javítása TC III. 3. Leromlott városi területeke rehabilitációja TC III. 4. Vonzó városi környezet kialakítása
A belterületi közparkok, zöldfelületek aránya alacsony	TC III. 4. Vonzó városi környezet kialakítása
Az épített környezet megőrzése jelentős anyagi forrásokat igényel	TC III. 4. Vonzó városi környezet kialakítása
Alacsony komfortfokozatú lakások száma magas	TC III. 2. Lakhatási feltételek javítása TC III. 3. Leromlott városi területeke rehabilitációja
A kultúra ápolására fordítható összegek szűkösek	TC III. 1. Közösségi, városi funkciók bővítése, a szolgáltatások minőségének és elérhetőségének javítása
A város a főutaktól távolabb fekszik, kedvezőtlen közlekedés-földrajzi helyzet, a közutak, országos utak minősége rossz	TC II. 1. Közösségi közlekedés feltételeinek javítása TC II. 2. A város elérhetőségének javítása
Az oktatási intézmények esetében a feladat ellátási helyek száma csökkent, a gyerekeket nagyobb távolságból kell „behordani” a központba	TC II. 1. Közösségi közlekedés feltételeinek javítása TC III. 1. Közösségi, városi funkciók bővítése, a szolgáltatások minőségének és elérhetőségének javítása

5. A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTHATÓSÁGÁNAK FŐBB KOCKÁZATAI

A stratégia megvalósíthatóságát veszélyeztető fő kockázatok feltárására a kockázatelemzés módszerét használjuk. A kockázatelemzés célja a kockázatok beazonosítása, elkerülése, hatásainak mérséklése. A fejezet azokat a kockázatok, történéseket, eseményeket tartalmazza, melyek esetleges bekövetkezése a stratégia céljainak elérését, megvalósulását veszélyezteti. Összeállítását meghatározta a helyzet-elemzésben kialakított SWOT - elemzés külső-belső tényezőinek áttekintése, illetve az azokhoz kapcsolódó fő kockázatok azonosítása. Annak érdekében azonban, hogy a kockázatok elemzése a stratégia megvalósítását ténylegesen, hatékonyan segítse, a megvalósulást esetlegesen akadályozó tényezők mellett a bekövetkezésük valószínűségét csökkentő intézkedésekkel, valamint a potenciális bekövetkezettük esetére tervezett intézkedésekkel is kalkulálunk. A jelen fejezetben beazonosított kockázatok időszakonkénti értékelése, felülvizsgálata azonban a stratégia megvalósítása, nyomon követési folyamata, monitoringja során is elengedhetetlen feladat.

Az ITS szempontjából felmerülő kockázat lehet:

Társadalmi kockázat:

- lakossági ellenállás,
- humán erőforrás hiánya

Jogi kockázat:

- Jogsabályi, tervezési környezet változása

Gazdasági kockázat:

- magánforrások, befektetői szándékok

Pénzügyi kockázat:

- pályázati források nem állnak rendelkezésre
- pénzügyi tervezés hiányosságai

Projektmegvalósítás kockázata:

- településközi koordináció elmarad
- Közbeszerzési eljárások sikertelensége, időbeli elhúzódása
- Projektek előkészítése elhúzódik, nem tervezett műszaki tartalomváltoztatások szükségesek
- A tervezett indikátorok teljesítése nem történik meg

Kockázat	A kockázat bekövetkez- tének valószínűsége (alacsony – közepes – ma- gas)	A kockázat hatása (gyenge – közepes – je- lentős)	A hatás szöveges leírása	A kockázat kezelése
Társadalmi kockázat				
A fejlesztésekkel szemben ta- pasztható lakossági és civil el- lenállás	alacsony	jelentős	A lakosság nem nyitott a fej- lesztések iránt, lakossági ellen- állás érezhető a települése, ami hosszú távon helyi társa- dalmi problémák kialakulásá- hoz, megerősödéséhez vezet- het.	Megfelelő szintű és minő- ségű lakossági tájékoztatás, partnerségi egyeztetések. Ér- dekegyeztető fórumok, ér- dekképviselői szervek bevo- nása a tervezésbe. Véle- ménynyilvánítási lehetősé- gek megteremtése.
A rendelkezésre álló humán erőforrás nem megfelelő/ele- gendő a fejlesztések végrehaj- tásához.	alacsony	közepes	A nem megfelelő szaktudással és szakmai tapasztalattal ren- delkező humán erőforrás hiá- nya veszélyezteti a fejlesztések sikerét, megfelelő módon tör- ténő megvalósítását.	A stratégiai és operatív men- edzsment kapacitások meg- erősítése, amennyiben szük- séges külső partnerek bevo- násával. Szakmai megvalósítók terve- zéskor történő feltérképe- zése.
Jogi kockázat				
Jogszabályi, tervezési környe- zet változása	magas	jelentős	A változó jogszabályi vagy ter- vezési környezet eredményez- heti a fejlesztés többszöri át- tervezését (műszaki tartalom, kivitelezhetőség).	A vonatkozó jogszabályok, eljárásrendek, operatív programok figyelése.

Kockázat	A kockázat bekövetkez- tének valószínűsége (alacsony – közepes – ma- gas)	A kockázat hatása (gyenge – közepes – je- lentős)	A hatás szöveges leírása	A kockázat kezelése
			Az elkészült műszaki, pénzügyi, ütemezési stb. tervek módosításra szorulnak, ami gátolhatja a határidőre teljesítést, illetve egyes fejlesztési elképzelések megvalósulását akadályozhatja.	A jogi, tervezési-szabályozási környezetet meghatározó intézményekkel együttműködés kialakítása.
Pénzügyi kockázat				
A pályázati források nem állnak rendelkezésre	magas	jelentős	A fejlesztésekhez tervezett pályázati források elmaradnak, a kiírások feltételrendszere nem felel meg a város fejlesztési elképzeléseinek. A fejlesztés megvalósítására nem áll rendelkezésre kellő forrás, a fejlesztés elmarad.	Az előkészítés során a tervezett fejlesztésekhez megtörténik az operatív programokhoz való hozzárendelés és megyei területfejlesztési programhoz illesztés.
Pénzügyi tervezés hiányosságai nem reális költségterv	közepes	közepes	A fejlesztések költsége nem részletes projektelképzelések alapján készülnek (becsült költség), így a betervezett költségek nem reálisak, elmaradnak a megvalósítás idején tapasztalható piaci ártól. Az árkü-	Körültekintő és alapos tervezés szükséges, mely részletes projekttervek. Átgondolt műszaki terveken alapuló tervezői költségvetések készítése. Tartalékkeret képzése. Alternatív finanszírozási források bevonása.

Kockázat	A kockázat bekövetkez- tének valószínűsége (alacsony – közepes – ma- gas)	A kockázat hatása (gyenge – közepes – je- lentős)	A hatás szöveges leírása	A kockázat kezelése
			lönbség a fejlesztések elmaradásához, vagy csökkentett műszaki tartalommal való megvalósításához vezet.	
Gazdasági kockázat				
A magánforrások nem állnak rendelkezésre, befektetői szándékok megváltoznak	közepes	jelentős	Amennyiben a településnek nem sikerül megvalósítania azt a törekvését, hogy kiaknázza a piaci szereplők által megvalósítandó fejlesztésekben rejlő lehetőségeket, kizárólag közszféra fejlesztések valósulnak meg, elmaradnak a magán-szféra befektetései.	A település törekszik a magán befektetőkkel, piaci szereplőkkel való szervezett és strukturált együttműködésre, mind a kommunikáció mind a konkrét fejlesztési elképzelések megvitatására fórumot biztosít.
Menedzsment kockázat				
Az együttműködésben megvalósítandó fejlesztések esetében a településközi koordináció elmarad.	alacsony	gyenge	Települések közti koordináció hiányában az egyes településeken tervezett fejlesztések elmaradnak, nem a szükséges ütemben és formában valósulnak meg, nem sikerül kiaknázni	Szervezett és strukturált együttműködés kialakítása az érintett (környező) településekkel végig a partnerségi folyamat során.

Kockázat	A kockázat bekövetkez- tének valószínűsége (alacsony – közepes – ma- gas)	A kockázat hatása (gyenge – közepes – je- lentős)	A hatás szöveges leírása	A kockázat kezelése
			a közös fejlesztésekben rejlő előnyöket és lehetőségeket.	
Közbeszerzési eljárások sikerte- lensége, időbeli elhúzódása	közepes	közepes	A közbeszerzési eljárások si- kertelensége olyan időbeli csú- szást eredményezhet, ami ve- szélyt jelent a fejlesztéseket fi- nanszírozó pályázati források lehívásában.	Körültekintő előkészítés. Közbeszerzési szakértő alkal- mazása.
Projektek előkészítése elhúzó- dik, nem tervezett műszaki tar- talomváltoztatások szükségé- sek.	közepes	közepes	A projektervek, fejlesztési el- képzelések pályázati kiírásra való fejlesztése, előkészítése elhúzódik, illetve a folyamat eredményeképpen a tervezett elképzelések műszaki tartalma kikristályosodik, a betervezett- hez képest módosul.	A projektervek körültekintő előkészítése (megvalósítha- tósági tanulmányok, enge- délyes tervek, stb.) szüksé- ges, megfelelő humán-erő- forrás biztosításával.
A tervezett indikátorok teljesí- tése nem történik meg	alacsony	jelentős	A projekt nem éri el a tervezett hatását. A fejlesztés nem vagy csökken- tett mértékben járul hozzá a stratégiai célok teljesüléséhez	A célokhoz illeszkedő, reális indikátorok (teljesíthető és mérhető) meghatározása. Az indikátorok teljesülésé- nek mérföldkövekhez igazít- ott mérése, ellenőrzése. Az indikátorok teljesülését befolyásoló külső és belső tényezők nyomonkövetése.

Kockázat	A kockázat bekövetkez- tének valószínűsége (alacsony – közepes – ma- gas)	A kockázat hatása (gyenge – közepes – je- lentős)	A hatás szöveges leírása	A kockázat kezelése
Megfelelő városmarketing hiá- nya	alacsony	jelentős	A turisztikai célú fejlesztések nem vonzanak megfelelő számú látogatót, a fejlesztések kapacitáskihasználtsága elmarad a várt eredménytől	Tervezett városmarketing működtetése

6. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS NYOMON KÖVETÉSE

6.1 A célok elérését szolgáló fejlesztési és nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek

Jelen fejezetben kerülnek bemutatásra az önkormányzat azon fejlesztési és nem beruházási jellegű, jelenlegi és jövőbeli tevékenységei, melyek a kitűzött középtávú célok megvalósulását támogatják, segítik.

A nem fejlesztési jellegű tevékenységek körébe elsősorban azok, az önkormányzat hatáskörébe tartozó eszközök sorolhatók, amelyekkel a döntéshozók a stratégiai elképzeléseknek megfelelően alakítják a beruházások (elsősorban jogi) környezetét. Tehát ezen tevékenységek a rendeletekre és szabályzatokra épülő helyi szabályozást és annak gyakorlati alkalmazását, illetve a stratégiához kapcsolódó adminisztratív feladatok hatékony ellátását jelentik.

A célirányosan alakított szabályozási környezet jelentős szerepet játszik a fejlesztések, illetve az azokhoz kapcsolódó konkrét beruházások mind időben, mind a rendelkezésre álló források felhasználásának tekintetében történő hatékony megvalósításában. A kiszámítható, a következetes, és a stratégiai célok elérését minél inkább szem előtt tartó szabályozás hiánya, azonban önmagában is igen komoly gátló tényezőt jelenthet.

Fejlesztési dokumentumok

Füzesgyarmat Város Önkormányzata fontosnak tartja, hogy kidolgozza azokat a szakpolitikai fejlesztési dokumentumokat, amelyek célkitűzései és beavatkozási javaslatai a város adottságaira és elsősorban erősségeire alapozott a tervezett fejlesztések irányvonalait meghatározzák. A város az alábbi, releváns, ITS-ben meghatározott időszakra vonatkozó fejlesztési dokumentumokkal rendelkezik:

- ✓ Gazdaságfejlesztési program 2014-2020.
- ✓ Helyi Esélyegyenlőségi Terv 2015.

A város törekszik arra, hogy a fejlesztési dokumentumokban foglalt célkitűzések megvalósuljanak. A fejlesztési dokumentumok célrendszere és az ITS célrendszere a 4.1. pontban részletes kifejtésre került. A szakpolitikai koncepciók egy része elavult, megállapításaik nem a 2014-2020 -as tervezési ciklushoz köthetők, irrelevánsak az ITS készítése szempontjából. Frissítésük mindenképpen az elkövetkezendő időszak feladata.

6.2. Az integrált településfejlesztési stratégia megvalósítás szervezeti kereteinek meghatározása

Az integrált településfejlesztési stratégia megvalósítása olyan szervezeti működést kíván meg a városoktól, amely biztosítja

1. egyrészt a stratégia egészének folyamatos karbantartását, az elért eredmények visszacsatolását a stratégia tervezési folyamatába **(stratégiai menedzsment)**;
2. másrészt a stratégia által kijelölt akcióterületi alapú fejlesztések professzionális és hatékony megvalósítását **(operatív menedzsment)**.

A stratégiai menedzsment a „hatások” érvényesüléséért, az operatív menedzsment pedig az eredményekért (mind a közvetlen „kimenetek”, mind a tényleges eredmények) felel. Az eredmények visszacsatolása a program nyomon követéséből („monitoring”) származó adatok alapján történik.

Stratégiai menedzsment szervezet

A stratégiai menedzsment fő feladatai:

- Az ITS megvalósulásának folyamatos nyomon követése, értékelése. Ennek keretében az elhatározott fejlesztések megvalósulásának figyelemmel kísérése, azok elvárt eredményeinek és hatásainak értékelése, az ITS által kitűzött célok teljesülésének nyomon követése.
- A városfejlesztés társadalmi, gazdasági és szabályozási környezete változásának figyelemmel kísérése, a külső feltételrendszer változásainak a stratégiai célokra és eszközökre gyakorolt hatásainak elemzése, értékelése.
- A városi társadalom és gazdaság igényeinek és lehetőségeinek feltárása, azok változásainak beépítése az ITS cél- és eszközrendszerébe.

AZ ITS stratégiai menedzsmentje képes arra, hogy érdemben segítse a város jövőbeli projektjeinek helyi koordinációját, kapcsolatot tartson a város felső szintű vezetésével, a megyei szintre delegált végrehajtó feladatok felelőseivel, a szakmai tartalom tekintetében pedig befolyásolja az egyes projektek végrehajtására irányuló operatív menedzsment tevékenységét. A döntéshozatalért a városvezetés felelős.

A stratégia menedzsment szervezete nem választható el a város önkormányzatának szervezeti rendszerétől. A feladatokat az önkormányzati hivatal szakapparátusa végzi. A stratégiai menedzsment szervezetbe az alábbi szervezeti egységek delegálnak tagokat: képviselő testület, bizottságok, hivatali szervezeti egységek vezető munkatársai.

Kiemelt figyelmet kell fordítani a stratégia társadalmi szintű monitoringára. Ennek megvalósítása szintén a stratégiai menedzsment szervezet feladata. Érdemes és szükségszerű lehet éves, rendszeres partnerségi fórum szervezése. A fórum által tárgyalt tematika összeállítását a stratégiai menedzsment, a szakmai anyagok előkészítését, előterjesztéseket a hivatal érintett részlege végzi. Mivel a fórum stratégiai kérdésekben segítheti és megalapozhatja a városvezetés döntéseit, évente legalább egyszer össze szükséges hívni, ennek kapcsán pedig az ITS egészének és a kulcsfontosságú fejlesztések megvalósulásának áttekintése szükséges. A stratégiai döntéseket a város vezetése hozza meg, a partnerségi fórum szerepe, hogy a döntésekhez információt szolgáltatson, igényeket, szándékokat tudatosítson, javaslatokat tegyen és az érintett közösség is visszaigazolja a döntések megalapozottságát. Ezeket a fórumokat a médián keresztül elérhetővé teszik a település összes lakója számára, és különböző módszerekkel biztosítják a hozzászólás lehetőségét a jelen nem lévők részére is (pl.: az önkormányzat honlapján partnerségi felület).

Operatív menedzsment szervezet

A racionalitás, a szükségesség és a fenntarthatóság elveit szem előtt tartva megállapítható, hogy az integrált településfejlesztési stratégiában nevesített fejlesztési elképzelések megvalósításához nem szükséges városfejlesztő társaság létrehozása és működtetése. Az önkormányzat jelenlegi és jövőbeli racionális és felelős gazdálkodása mellett nem célszerű, hogy hosszú távon fenntartson és finanszírozzon egy ilyen jellegű szervezetet.

Az operatív menedzsment szervezeti egység tagjai az önkormányzat munkatársai és szükség esetén külső megbízottak. Az operatív menedzsment felelős az egyes projekttevékenységek szakmai, pénzügyi lebonyolításáért, azok megfelelő határidőre történő teljesüléséért. A menedzsment szervezet beszámolókat készít a stratégiai menedzsment szervezetnek, illetve a támogatók felé.

Az egyes beavatkozások sikeres megvalósítása érdekében az alábbi menedzsment pozíciók betöltése, és a hozzájuk tartozó elvárásoknak való megfelelés szükséges:

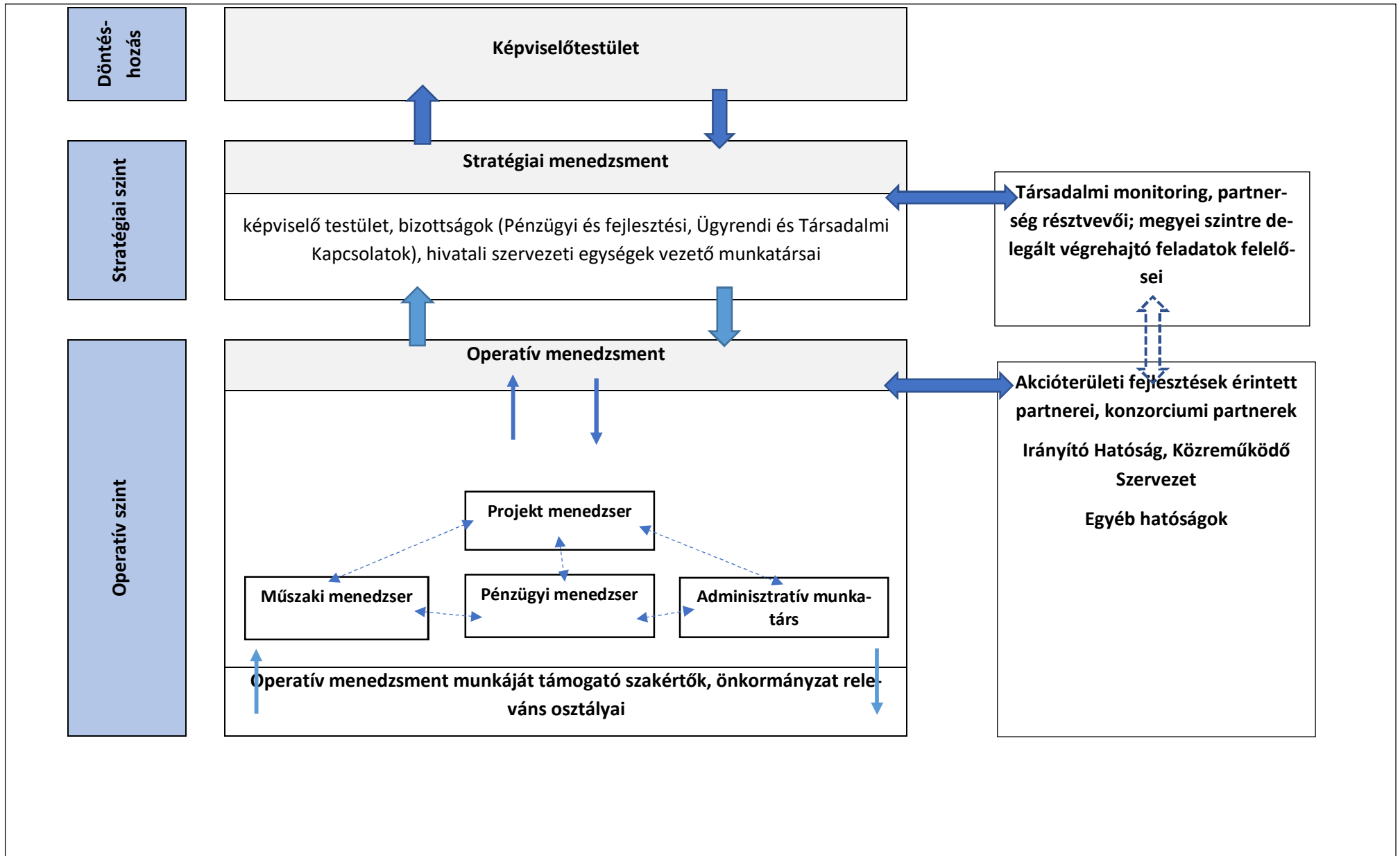
- Projekt menedzser
  - vezetői-, üzleti tervezési tapasztalatok
  - projekt menedzsment, pályázati menedzsment területen szerzett tapasztalat
  - beruházások (kiemelten EU támogatásból megvalósult, közszféra beruházások) előkészítésében, szervezésében, irányításában szerzett jártasság
  - koordinációs tapasztalatok és készségek együttműködésben, kapcsolattartásban (kiemelten az önkormányzat testülete, intézményei és külső partnerek).
- Műszaki menedzser
  - támogatott beruházási típusú projektek végrehajtásában szerzett gyakorlat
  - beruházás műszaki ellenőrzésében vagy lebonyolításában szerzett tapasztalat,
  - pályázat készítésben szerzett tapasztalat.
- Pénzügyi menedzser
  - önkormányzati gazdálkodás átfogó ismerete,
  - támogatott beruházások pénzügyi lebonyolításában, elszámolásában szerzett jártasság,
  - az unós támogatások pénzügyi szabályozásának részletes ismerete.
- Adminisztratív munkatárs
  - feladata a projektmenedzser és a pénzügyi menedzser (esetlegesen műszaki menedzser) munkájának támogatása,
  - önkormányzati gazdálkodás ismerete,
  - beruházások pénzügyi lebonyolításában szerzett jártasság.

Operatív menedzsment munkáját támogató szakértők:

- Kommunikációs, marketing feladatokért felelős szakember
- Jogi tanácsadásért és közbeszerzésekért felelős szakember
- Könyvvizsgálatért felelős szakember.

Az önkormányzat részben már rendelkezik a fenti humán erőforrás háttérrel, de a stratégia megvalósítása során várhatóan további kapacitásbővítés és eseti jelleggel külső szakember megbízása szükséges. A beavatkozások zavartalan, a tervezett határidőre történő megvalósítása érdekében a kapacitásbővítés szükségességéről, illetve a külső szolgáltatások igénybevételéről a stratégiai menedzsment szervezet dönt.

Az operatív menedzsment feladata, hogy beavatkozásokként külön-külön meghatározott időszakonként mérje az indikátorok aktuális értékét, azokról beszámoljon a stratégiai menedzsment szervezetnek. Erről részletesebben a 6.4. fejezet szól.

6.3. Településközi koordináció mechanizmusai, együttműködési javaslatok

A tervezés során meghatározásra kerültek a város azon partnerei, amelyekkel kapcsolatban van, vagy kapcsolatba kell lépnie az integrált településfejlesztési stratégia készítésekor. Ez partnerségi terv keretében történt meg. A dokumentumban meghatározásra kerültek a partnerségi egyeztetés eszközei, a módszertan, a kapcsolódó feladatok és felelősök is kijelölésre kerültek.

Mivel Füzesgyarmat fejlődése nem csak a helyi lakosság, hanem a környező településeken élők életére is közvetlen befolyással bír, és természetesen a közvetlen környezet is hatással van a város fejlődésére, ezért rendkívül fontos, hogy a környező települések is megismerhessék az elkészült integrált településfejlesztési stratégia tervezetét, annak tartalmát velük egyeztessék (314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet szerinti partnerségi egyeztetésnek megfelelően).

Az érintett települési önkormányzatok a következők:

Szeghalom, Biharnagybajom, Nagyrábé, Kertészsziget, Darvas, Csökmő

A város a partnerség elve mellett elköteleződve fontosnak tartja - nem csak a tervezés, hanem a megvalósítás, illetve a majdani ITS felülvizsgálat során is - a partnerség, mint horizontális alapelv érvényesítését. A széleskörű partnerség keretében elengedhetetlen a fentiekben ismertetett településközi együttműködések megvalósítása, fenntartása.

6.4. Monitoring rendszer kialakítása (output és eredményindikátorok meghatározása az egyes akcióterületi beavatkozásokra és az integrált településfejlesztési stratégia intézkedéseire, azok mérési módjának, gyakoriságának rögzítése; a monitoring rendszer működtetési mechanizmusának meghatározása)

A járásszékhely integrált településfejlesztési stratégiája végrehajtásáért felelős menedzsment szervezet egyik legfontosabb feladata egy olyan átfogó és hatékony monitoring rendszer működtetése, mely képes arra, hogy a felállított célrendszer eléréséhez szükséges számszerűsíthető eredmények teljesülését nyomon kövesse. A stratégia monitoring rendszerének működtetéséért a 6.2. fejezetben részletesen bemutatott stratégiai menedzsment, illetve az operatív menedzsment szervezet felelős.

A monitoring rendszer kialakítását számos elv alakította. Fontos szempontként jelent meg az a **tapasztalat**, hogy a **2007-2013-as időszakban** a célok méréséhez szükséges adatok nem, vagy csak igen korlátozott mértékben álltak a település rendelkezésére. Ez egyrésztől nagyban befolyásolta a település számára választott fejlesztési stratégia sikerességének mérését, megítélését, másrésztől jelentősen megnehezítette az egyes megvalósuló fejlesztések keretében szükséges adatszolgáltatások teljesítését, csorbította azok összehasonlíthatóságát. Ezen felül pedig számos esetben szükségessé tette az indikátorvállalások felülvizsgálatát, szükség szerinti módosítását, amely jelentős adminisztratív terhet jelentett a kedvezményezettek számára. Ezt tovább tetézte az egyes indikátorok (számszerűsíthető mutatók) nem egyértelmű és egységes értelmezése, számítási módszertanának hiánya.

Ezen tapasztalt nehézségekből fakadóan, továbbá a **2014-2020-as tervezési ciklusban** alkalmazandó **„eredményközpontúság” elve** miatt a monitoring rendszer tervezésekor kiemelt figyelmet kell fordítani az eredmények nyomon követésére. Az indikátorok, célértékük, legfőképpen teljesülésük szerepe különösen hangsúlyossá válik, így elengedhetetlen, hogy a stratégiában szerepeltetett indikátorkészlet egyértelmű és hozzáférhető adatokra épüljön, illetve, hogy a vállalások reálisan teljesíthetőek legyenek.

Az indikátorok tervezése kapcsán fontos elem, hogy minden elvárt információt tartalmazzon a stratégia, így az indikátor típusát, az indikátor bázis és célértékét, az indikátor forrását és a mérésének módját, gyakoriságát is. Mindezek figyelembevételével került kialakításra a járásszékhely stratégiájának monitoring rendszere és működtetési mechanizmusa. A tervezők indikátorokra vonatkozó általános **alapelvei** a következők voltak:

1. Az első kritérium az adatok hozzáférhetősége, hiszen ha egy mutató nem hozzáférhető, akkor kvázi használhatatlan, azaz projekt és programszinten sem alkalmazható érdemben. Célszerű volt tehát olyan indikátorokat meghatározni, amelyek a megvalósítás adott szakaszában bizonyosan kimutathatók.
2. Az indikátor legyen megbízható, azaz a valós állapotot tükrözze.
3. Az információ frissessége nagyon fontos minőségi kritérium, azaz egy adott időponthoz kötött indikátornak valóban arra az adott időpontra vonatkozó információt kell mutatnia.
4. A mutatónak relevánsnak kell lennie, azaz a projekt azon jelenségét kell mérnie, ami érdekes a program egésze szempontjából.
5. A jó mutatónak meghatározottnak kell lennie, hogy bárki, akinek használnia kell, megértse, és valóban arra a jelenségre vonatkozzon, amit mérni szeretnénk. A mutató értelme, jelentése, azonos kell, hogy legyen a döntéshozók, a nyilvánosság és a projektmenedzsment számára, pontosan kell tükröznie a mért, vizsgált fogalmat.

Az operatív menedzsment feladata, hogy beavatkozásokként külön-külön meghatározott időszakonként (évente, félideben, hosszabb távon) **mérje az indikátorok aktuális értékét**, azokról **beszámoljon** a stratégiai menedzsment szervezetnek.

A korábbi tervezési időszak egyik legfontosabb indikátorokhoz kapcsolódó problematikája volt, hogy nem létezett előre meghatározott indikátor-definíció, ebből adódóan az egyes indikátorok alatt a program végrehajtásában résztvevő más-más szereplők nem ugyanazt értették. Ezen félreértések kiküszöbölése céljából a 2014-2020-as időszakra vonatkozóan már készülnek a vonatkozó, főként a települési önkormányzatok fejlesztéseire fókuszáló **TOP Indikátor definíciós lapok**, így az indikátorok kiválasztása ezek előírásainak (definíció, számítási mód, teljesülés elvárt időpontja, elvárt igazoló dokumentumok stb.) figyelembevételével történt. Azon mutatók esetében, melyek tekintetében a támogató szervezet nem határoz meg előírást, a menedzsment szervezet saját mérési módszertant dolgoz ki, melyeket a monitoring során következetesen alkalmaz.

A stratégiai menedzsment szint feladata a monitoring során az értékelés, **elemzés, visszacsatolás és döntéshozás**. A stratégiai menedzsment szervezet a megadott adatok alapján végez értékelést, melynek célja elsődlegesen a stratégiában kitűzött célok megvalósulásának áttekintése. Az értékelés az elvárt eredmények mértékének, az esetleges akadályok beazonosításának, azok leküzdésének, a végrehajtás eredményességének vizsgálatára terjed ki, melynek során a szervezet az előbbiekben felsorolt területeken javaslatokat is tesz. Ebben a szakaszban várhatóan még csak kisebb korrekciók végrehajtása válhat szükségessé.

Amennyiben a fejlesztések előrehaladása ezt indokolttá teszi vagy a támogató szervezet előírja, úgy az önkormányzat gyakoribb, akár negyedéves rendszerességgel is áttekinti, megvitatja, szükség szerint korrigálja a stratégia végrehajtásának menetét.

A stratégia megvalósulásának átfogóbb értékelésére az eredmény és hatásindikátorok vizsgálatával kerül sor, **időközi értékelés** keretében (tervezetten 2018-ban). A vizsgálat nemcsak a számszerűsíthető értékek alakulását vizsgálja, hanem kiterjed a kitűzött célok relevanciájának áttekintésére is. Ebben a fázisban a stratégia érdemi áttekintése során korrekciók történhetnek az elért eredmények, illetve az időközben megváltozott külső körülmények hatásainak tükrében. A jövőkép elérése érdekében esetlegesen módosulhatnak a kitűzött (rövid- és középtávú) célok, az akcióterületek, a konkrét beavatkozások, illetve az indikátorok köre. Ebben az értékelési szakaszban indokolt lehet külső szakértők bevonása is. A hatásindikátorok mérésére hosszabb távon (kb. az 5. évben) kerülhet sor, ezen időpont előrehozható, amennyiben a külső környezetben jelentős változás következik be.

Nemcsak a stratégiai tervezés során, hanem a stratégia megvalósulásának nyomon követésekor is elengedhetetlen a társadalmi részvétel, így a tervezéskor kialakított **partnerségnek** a program végrehajtása során történő továbbvitele, feltételeinek biztosítása továbbra is szükséges. Az együttműködés biztosításáért a stratégiai menedzsment szervezet a felelős.

A visszacsatolások során felülvizsgált és a városvezetés által jóváhagyott, legitim dokumentumok közzétételére a város honlapján kerül sor.

Stratégiai cél	Tematikus cél	Indikátor	Becsült érték	Adatforrás
Helyi gazdaság fejlesztése, foglalkoztatás bővítése – A város egyik legfontosabb célja, hogy a helyi potenciális munkaerő foglalkoztatása érdekében összehangolt programok valósuljanak meg a városban.	TC I. A helyi adottságokra épülő gazdaságfejlesztés, a foglalkoztatottsági szint javítása	A nem pénzügyi támogatásban részesülő vállalkozások száma	10 db	Önkormányzati adatszolgáltatás
		Támogatásban részesülő vállalkozások száma (OP szinten)	15 db	Önkormányzati adatszolgáltatás
		A fejlesztett vagy újonnan létesített iparterületek és ipari parkok területe	45000 m ²	Önkormányzati adatszolgáltatás
		A foglalkoztatási paktumok keretében munkaerő-piaci programokban résztvevők száma	100 fő	Önkormányzati adatszolgáltatás
		A foglalkoztatási paktumok keretében álláshoz jutók közül a támogatás után hat hónappal állással rendelkezők száma	10 fő	Önkormányzati adatszolgáltatás
		A foglalkoztatási paktumok keretében álláshoz jutók száma	15 fő	Önkormányzati adatszolgáltatás

Stratégiai cél	Tematikus cél	Indikátor	Becsült érték	Adatforrás
Minőségi élet feltételeinek javítása, „élhetőbb” város – A Füzesgyarmaton élők életkörülményeinek javítása, komfortérzetének növelése minőségi életfeltételek megteremtése és fenntartása.	<i>TC II. Közlekedési feltételek fejlesztése</i>	A felújított vagy korszerűsített utak teljes hossza	10 km	Önkormányzati adatszolgáltatás
		Kialakított kerékpáros barát települések vagy településrészek száma	1 db	Önkormányzati adatszolgáltatás
		Kialakított új, forgalomcsillapított övezetek száma	1 db	Önkormányzati adatszolgáltatás
		Kialakított kerékpárforgalmi létesítmények hossza	1 km	Önkormányzati adatszolgáltatás
		Közlekedésbiztonsági fejlesztést megvalósított települések száma	1	Önkormányzati adatszolgáltatás
		Napi utazások esetén fő közlekedési eszközként gyalogos, kerékpáros vagy közösségi közlekedési módot választók részaránya	50 %	Önkormányzati adatszolgáltatás

Stratégiai cél	Tematikus cél	Indikátor	Becsült érték	Adatforrás
Minőségi élet feltételeinek javítása, „élhetőbb” város – A Füzesgyarmaton élők életkörülményeinek javítása, komfortérzetének növelése minőségi életfeltételek megteremtése és fenntartása.	<i>TC III. A társadalmi kohéziót támogató településfejlesztés, közszolgáltatások infrastrukturális fejlesztése</i>	Integrált városfejlesztési stratégiákba bevont területek lakossága	640 fő	Önkormányzati adatszolgáltatás
		Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek	5 db	Önkormányzati adatszolgáltatás
		Városi területeken épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek	4 db	Önkormányzati adatszolgáltatás
		Bel- és csapadék-vízvédelmi létesítmények hossza	10 km	Önkormányzati adatszolgáltatás
		Megújult vagy újonnan kialakított zöldfelület nagysága	4000 m ²	Önkormányzati adatszolgáltatás
		Kialakított kerékpárforgalmi létesítmények hossza	1 km	Önkormányzati adatszolgáltatás
		Kialakított új, forgalomcsillapított övezetek száma	1 db	Önkormányzati adatszolgáltatás
		Fejlesztéssel érintett egészségügyi alapellátást nyújtó szolgálatok	1 db	Önkormányzati adatszolgáltatás
		Újonnan épített vagy felújított rendelők, tanácsadók száma	8 db	Önkormányzati adatszolgáltatás
		A fejlesztés révén létrejövő, megújuló szociális alapszolgáltatások száma	3 db	Önkormányzati adatszolgáltatás
Helyreállított lakóegységek városi területeken	10 db	Önkormányzati adatszolgáltatás		

Stratégiai cél	Tematikus cél	Indikátor	Becsült érték	Adatforrás
		Jobb egészségügyi szolgáltatásokban részesülő lakosság	5500 fő	Önkormányzati adatszolgáltatás
		Fejlesztéssel érintett egészségügyi alapellátást nyújtó szolgálatok (benne: házi orvos, házi gyermekorvos, fogorvosi, védőnői szolgálat és kapcsolódó ügyeleti ellátás, iskola-egészségügyi ellátás) száma	8 db	Önkormányzati adatszolgáltatás
		Fejlesztett, 3-6 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma (db)	234 db	Önkormányzati adatszolgáltatás
		A kormányzati, önkormányzati, ill. társadalmi partnerek vagy nem önkormányzati szervezetek által a HFS keretében tervezett és végrehajtott programok száma	25 db	Önkormányzati adatszolgáltatás
		Helyi társadalmi akciókban résztvevők száma	320 fő	Önkormányzati adatszolgáltatás
		A helyi társadalmi akciókba bevonás érdekében elért hátrányos helyzetű személyek száma	20 fő	
		Szociális célú városrehabilitációval érintett akcióterületen élő lakosság száma	640 fő	
		A közösségi, szabadidős, közszolgáltatást nyújtó terekkel és létesítményekkel való lakossági elégedettség (CLLD)	4 pont	Önkormányzati adatszolgáltatás
		A HFS végrehajtás keretében megújított közösségi tereket rendszeresen igénybe vevő lakosság aránya	75 %	Önkormányzati adatszolgáltatás

Stratégiai cél	Tematikus cél	Indikátor	Becsült érték	Adatforrás
Turisztikai attrakciók, kulturális örökségek védelme, fejlesztése	<i>TC IV. Turisztikai potenciál erősítése</i>	A természeti és a kulturális örökségnek, illetve látványosságoknak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése	5000 látogatás/év	Önkormányzati adatszolgáltatás
Energetikai korszerűsítések, megújuló energia használatának kibővítése	<i>TC V. Energetikai korszerűsítések</i>	A megújuló energiaforrásból előállított energiamennyiség	0,000265 PJ/év	Önkormányzati adatszolgáltatás
		Energiahatékonysági fejlesztések által elért primer energia felhasználás csökkenés	0,000564 PJ/év	Önkormányzati adatszolgáltatás
		A megújulóenergia-termelés további kapacitása	35 kW	Önkormányzati adatszolgáltatás
		Üvegházhatású gázok becsült éves csökkenése (tonna CO2 egyenérték)	3,22	Önkormányzati adatszolgáltatás
		A középületek éves primerenergia-felhasználásának csökkenése	1 GJ	Önkormányzati adatszolgáltatás

